

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Προπληρωτέα

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ἐν Ἑλλάδι. Ἀρ. 10
Ἐν τῇ Ἀλλοδαπῇ. Φρ. χρ. 12

ΕΒΔΟΜΑΣ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Ἐν ὁδῷ Μουσῶν ἀριθ. 6.

Ἐκαστον φύλλον τιμᾶται
λεπτῶν 25.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Γ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΦΥΛΛΟΝ

ΕΚΔΙΔΑΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τὸ γραφεῖον τῆς ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ μετεκομίσθη ἀπὸ τῆς 1 Σεπτεμβρίου ε. ε. εἰς τὴν ὁδὸν Πετράκη ἀριθ. 1, ὅπισθεν ἀκριβῶς τοῦ ἐν τῇ ὁδῷ Ἐρμού καταστήματος Μάιφαρτ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Ἔργα καὶ ἡμέραι.
- Σέσημοι.
- Ἐπιστολή.
- Ἡ ἀδελφὴ Μάρθα. (Ἐπιτομὴς).
- Περιήγησις.
- Βιβλιοκρισία. (Οἱ Ναβαρράτοι ἐν Ἑλλάδι).
- Ἀπαντήσεις ἀνευ ἐρωτήσεων. (Στατιστικὴ ὁνησιμότης καὶ ἐγκλημάτων).
- Βιβλιογραφία.
- ἘΝ ΕΠΙΦΑΝΙΑΙ. Ἐν τῷ Οὐρανῷ.

ΕΡΤΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

Ἐπικίνδυνα συμπτώματα. Πειραμαμένοι καθολογοὶ διαβεβαίουσιν ὅτι τὸ Κυβερνητικὸν σῶμα παρουσιάζει λίαν ὑποπτικὰ συμπτώματα νόσου δεινῆς καὶ ἀνιάτου· τὰ συμπτώματα μάλιστα ταῦτα, ὡς λέγουσιν, εἶνε τόσον ὀλοφάνερα ὥστε καὶ πετάλωτης—ἢ κατωτάτη ἰατρικὴ βελτίξις—θὰ ἠδύνατο νὰ τὰ διαγνώσῃ.

Ἡ ὀλεθρία αὕτη νόσος, ἢ πάντοτε προαγγέλλουσα οἰκτρὰν πτώσιν, εἶχε καὶ ἄλλοτε ἐκδηλωθῆ καὶ εἰς τοὺς νῦν πάσχοντας καὶ εἰς τοὺς διαδόχους αὐτῶν, ὑπὸ ἄλλα ὅμως συμπτώματα.

Τὸ πρῶτον ἐξεδηλώθη διὰ τῆς μονομανίας τῶν ξένων ἀποστόλων διὰ μίαν μονοκονδυλίαν τρεῖς ἀποστολαί, μηχανικὴ, στρατιωτικὴ καὶ ναυτικὴ ἐπέδραμον τὴν χώραν. Ἡ μηχανικὴ, ὡς χαρακτῆρ ὁδοῦς χάριν τῶν αἰγοβοσκῶν τῆς Βυτρινίτης καὶ τῶν ῥητινοσυλλεκτῶν τῆς Σιλακίνας· ἢ στρατιωτικὴ, ὡς διοργανώσῃ στρατὸν ἀνευ θητείας καὶ συγκεντρώσεως, ἢ δὲ ναυτικὴ;... ὡς γηροκομηθῶσι γηραιοὶ ναῦται· καὶ αἱ τρεῖς δὲ, ὡς ἐξαντλήσῃ πᾶσαν χρυσὴν ἰκμάδα τοῦ Κεντρικοῦ ταμείου. Μετὰ τὴν διασπάθησιν τῶσαν ἐκατόμμυριον ὅσα θὰ ἤρκοιεν τὸ ὀλιγώτερον ὡς ἀγοραθῶσι πάντα τὰ χωρία τῆς Ἠπείρου καὶ ὡς καλλιεργηθῇ ἀδελφικὴ μετὰ τῶν ὁμοφύλων Ἀλβανῶν φιλία, ἐπῆλθεν ὡς φυσικὴ συνέπεια, ἢ πτώσις.

Ἦλθεν ἡ ἀντιπολιτεύσις εἰς τὴν ἐξουσίαν· κατ' ἀρχὰς διαφύλαξε τοῦλάχιστον συνέταξ· ἀλλὰ τὰ βακτηριδιὰ τῆς ἀπαισίας νόσου, φαίνεται ὅτι μετέδωκεν διὰ τῶν ὑπουργικῶν ἐδωλίων τὸ νόσημα. Καὶ ἰδοὺ ἡ Κυβέρνησις ἤρξατο ν' ἀκούσῃ ἀνυπόφερτους φωνὰς, νὰ θέλῃ νὰ ἀκρωτηριασθῇ ἀποκόπτουσα κυρίως τὴν δεξιὰν χεῖρα, καὶ ν' ἀποφεύγῃ πᾶσαν τροφήν, πλὴν

λαγάνων. Καὶ πάλιν ὡς φυσικὴ συνέπεια ἐπῆλθεν ἡ πτώσις.

Ἄλλὰ δεινότερον πάσης ἄλλης πάσχει ἢ παρούσα Κυβέρνησις, ὑφισταμένη καὶ τῆς ὑποτροπῆς τὰς συνέπειας.

Διαρκῶς διαγράφει περιφερείας, καταρτίζει ἐπιτροπὰς καὶ σβύνει τὰ φῶτα. Τίς οἶδε δὲ μέχρι τέλους Ὀκτωβρίου ὅτε θὰ ληφθῶσι τὰ κατάλληλα μέτρα, ὅσοτα λυπηρὰ συμπτώματα θὰ ἐκδηλωθῶσιν εἰσέτι.

Καὶ τὰ τῆς περιφερειομανίας μὲν ἀρκούντως ἔχουσιν ἤδη διὰ τοῦ τύπου ἐκτυλιχθῆ, ἢ δὲ ἐπιτροπομανία, δι' ἡμᾶς τοῦλάχιστον τοὺς ἠναγκασμένους νὰ ὑφιστάμεθα τὰς συνέπειας τῆς νόσου ἄλλων, δὲν εἶνε ἐπιβλαβής, διότι ἐπὶ τέλους δεικνύει ὅτι συναισθάνονται πῶς οἱ νοσοῦντες τὴν ἰδίαν κατάστασιν καὶ ἀμβλυθεῖσάν τὴν ἀντίληψιν αὐτῶν.

Διηγούνται ὅτι κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς βασιλείας τοῦ Ὀθωνος ὁ κοιδίμος Μ, ἕνεκα τῆς περιβαλλούσης τὸ ὄνομα τοῦ ἀγγλῆς, καίπερ οὐδενὸς ἀντιλαμβανόμενος σχετικῶς πρὸς τὴν διοίκησιν καὶ τὴν ὑπηρεσίαν, ἐγένετο ὑπουργός· ὅτε τὸ πρῶτον παρουσιάσεν αὐτῷ ὁ ἀρμόδιος τμηματάρχης τὴν πρώτην σελίδα ἐγγράφων πρὸς ὑπογραφήν, ἠτένισεν αὐτὸν μὲ ἀπλανεῖς ὀφθαλμοὺς καὶ χαῖρον στόμα, ἀφοῦ δὲ ξεφ' ἰκανὴν ὥραν ἔσειεν ἀνεπαίσθητως τὴν κεφαλήν, λαμβάνων μετὰ νευικῆς ταραχῆς καὶ ἀποθέτων διαρκῶς τὸν κάλαμον, εἶπε μὲ φωνὴν βραχέαν, βραδείαν καὶ βραχνὴν τὸ κλασικὸν διαμνην:

«Εἶμαι τῆς γνώμης μίαις ἐπιτροπῆς.» καὶ οὐδὲν ἐγγράφον ὑπέγραψεν ὁ κείνην-στος μέχρι τῆς πτώσεώς του.

Δὲν πρέπει λοιπὸν καὶ ἡ παρούσα Κυβέρνησις νὰ κατηγορηθῇ ἂν καὶ διὰ φύλλον πῆδημα εἶνε τῆς γνώμης μίαις ἐπιτροπῆς.

Τὸ λυπηρότερον σύμπτωμα, τὸ ἐσχάτως παρουσιάσεν καὶ κομικωτάτας φάσεις, εἶναι ἡ φωτοβεστικὴ μανία. Ἐνθυμισθε ὅτε ἀφίκετο ἐκ Βουλγαρίας ἢ παράδοξος εἰδησις τῆς ἐξώσεως τοῦ ἡγεμόνος, τῆς ἐπαναστάσεως καὶ ἀντεπαναστάσεως, τῆς κυβερνήσεως καὶ ἀντικυβερνήσεως, τῆς ἀναχωρήσεως καὶ ἐπανόδου, τῆς ἀγορεύσεως μετὰ δακρύων, τῆς σιωπῆς ἀπειλῆς τῆς Ἀγγλίας, τῆς θυλουμένης καταλήψεως τῆς Ρωσίας κλ.; αἱ! κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἡ Κυβέρνησις ἐκόσμη πάσας τὰς στήλας τῶν ἐπιστήμων ὁργάνων τῆς δια... μεταθέσεων καθηγητῶν, διδασκάλων καὶ δημοδιδασκάλων, καὶ ἐβλέπατε ἀνεργομένους τοὺς ἀτυχεῖς ἐκ τῶν Μακεδῶν, τοῦ Ταιναρίου καὶ τοῦ Ἀκρίτα, ὡς φθάσῃ, κύριος οἶδε πότε καὶ πῶς εἰς τὰ Τέμπη, τὰ Με-

τέωρα καὶ τὴν Τζουμέρκαν, τοὺς δὲ λοιποὺς δι' ἀντιθέτους λόγους κατερχομένους. Καὶ μέχρι μὲν τοῦ σημείου τοῦτου τὰ πράγματα εἶγον λυπηρὰ καὶ ἀπογοητευτικὰ ἄλλ' οὐχὶ καὶ κομικὸν χαρακτήρα. Ἐσχάτως ὅμως ἐξεδηλώθη μῖσος κατὰ τοῦ ἀρρενοῦ φύλου καὶ ἔκτακτος πρὸς τὰ θήλας στοργή· οὕτω λοιπὸν παύονται οἱ ἐν Ἀθήναις δημοδιδάσκαλοι καὶ, ἀπίστευτον! εἰς τὴν θέσιν τῶν διορίζονται;... δημοδιδασκαλισοί!...

Εὐτυχεῖς οἱ ἀγράμματοι!...

Σκίσησον ὡ σκιά τοῦ Μπαίρων καὶ ἀναμνήσθητι τῆς γλυκειᾶς ἐκείνης ἐποχῆς καθ' ἣν ἀβρὰ δεσποινίδος χεῖλῃ σὲ ἐδίδασκον τὴν γλῶσσαν ἣν ἠγγύεις, καὶ αἱ ἀβρότεραι χεῖρες αὐτῆς σὲ ἐρράπιζον ἐλαφρῶς διὰ τὰ ἀκούσια—ἴσως καὶ ἐκούσια—σφάλματά σου!... Ὁ δυσπιστῶν ἀς ἀναγνώσῃ τὰς ἐπισήμους δημοσιεύσεις, μὴ λησμονῶν ὅτι τὰ μελαγὰ στίγματα ἐπὶ τοῦ χάρτου τῆς ἐπαρχιακῆς ἐκπαιδεύσεως καθίστανται ὁσημέραι ἀμαυρότερα ἕνεκα ἐλλείψεως διδασκαλιστῶν, εἰς δὲ τὰς Ἀθήνας—ἔπου συγκεντροῦνται ἤδη πλείστα ὅσα—προστίθενται καὶ νέαι τάξεις χάριν ἐξοικονομήσεως προσώπων!..

Καθ' ὅλα λοιπὸν ταῦτα ἢ πτώσις τὸν προσεχῆ Ὀκτώβριον εἶνε ἀφευκτὰ· καθ' ἡμᾶς δὲ κατὰ τοῦτο μόνον ἀξιολύπητος, καθότι αἱ ἐπάραι τοῖς ἐσωτερικαῖς περιπλοκαῖς δὲν θὰ ἐπιτρέψωσιν ἡμῖν καὶ αὐθις νὰ σκεφθῶμεν τι γενναῖον ἐναντίον τοῦ πανταχόθεν ἀπειλοῦντος ἡμᾶς κινδύνου.

Αἱ ἀποθήκαι τῆς Θάσου. Ἐπηλήθευσε λοιπὸν ἡ Ἐβδομάς, ἥτις πρώτη ὑπενηύμισε τοῖς λησμονήσασιν καὶ ὑπέδειξε τοῖς τυχόν ἀγνοοῦσιν ὅτι πρώτη ἑλληνικὴ νῆσος καθ' ἣς ἀπειλεῖται ἀγγλικὴ κατακτησις εἶνε ἡ Θάσος, οὐχὶ διότι κείται εἰς τὸ μεταίχμιον τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης καὶ διότι εἶνε τὸ πλησιέστατον ὄρητῆριον διὰ τὰς ὑπηρεσίας τῶν Βεσπορικῶν στενῶν (ταῦτα θὰ ἐδικαιολόγουν τὸν πρὸς ἀπόκτησιν ἔρωτα, ἀλλὰ δὲν θὰ ἐδικαιολόγουν καὶ τὴν κατακτησιν) ἀλλὰ διότι ἡ Θάσος εἶνε κτήσις Αἰγυπτιακή· ὅστε μετὰ τοῦ Αἰγυπτιακοῦ ζητήματος λυταὶ καὶ τὸ τῆς Θάσου. Ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐκτίσθησαν ἀποθήκαι τροφῆς καὶ ἀνθράκων. Τοῦτο ἐγκαίρως προῖδόντες οἱ Ῥῶσοι ἔκτισαν ἤδη ἀπὸ πολλοῦ ἐπὶ τῆς ἀντιπέραν Μακεδονικῆς ἀκτῆς μοναστήριον πλήρες... Κοζάκαν! ἔχουσι δὲ ἤδη εἰς τὴν πλήρη αὐτῶν κατοχὴν τὸν ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν σπουδαῖον λιμένα τῶν Ἐλευθερῶν....

Τὰ ἔθνη ἐργάζονται.

ΓΥΙΛΦΟΡΔ
 ΔΙΔΥΜΕΣ ΤΗΣ ΙΟΝΙΟΥ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

[Τὸ δημοτικὸν συμβούλιον Κερκυραίων, κατὰ τὴν τελευταίαν αὐτοῦ συνεδρίασιν, παρέδξατο καμψήσει τὴν πρότασιν, ἢν ὑπέβαλεν ὁ πρόεδρος αὐτοῦ κ. Α. Βλάχος, περὶ ἀνιδρῦσεως τῆς κατὰ τὰ πρῶτα ἐτῆ τῆς ἐνώσεως καταργηθείσης Ἰονίου Ἀκαδημίας. Διὰ τῆς ἀνιδρῦσεως ταύτης πλὴν τοῦ γοῦτρου ὅπου θὰ ἐπανακτῆσθαι ἡ Κέρκυρα πολλή ὠφέλεια θὰ προκύψῃ καὶ τοῖς ἐξ Ἑπτανήσου καὶ Ἠπείρου σπουδασταῖς. Πρὸς τοῦτο ἐκρίναμεν καλὸν νὰ δημοσιώσωμεν τὰ κατωτέρω περὶ τοῦ ἰδρυτοῦ τῆς Ἀκαδημίας τοῦ αἰδιόμου Γυίλφορδ, γεγραμμένα ὑπὸ διακεκριμένου ἀνδρός.]

Ἀξιότιμος φίλε,

Τὸ βιβλιόριον ὅπου σὰς στέλλω ἄφορξείσιν περίεργον ἀντικείμενον, τουτέστι εἰς τὴν κατὰ τὸ δόγμα τῆς ὀρθοδοξοῦ Ἐκκλησίας βάρπτισιν μεγαθύμου Ἀγγλοῦ πρὸς ἐν ἡ Ἑλλάς ὀφείλει μετὰ σεβασμοῦ καὶ ἀπειρὸν ἀγάπης νὰ εὐγνωμονῇ ὡς τὰ μέγιστα εὐεργετήσαντα αὐτήν. Ὅπως ἐφελέκωσω λοιπὸν ἐν ὧρα ἀνέσεως τὴν ὑμετέραν προσοχὴν ἐπὶ τοῦ βιβλίου τούτου σὰς γράφω ὀλίγας λέξεις περὶ τοῦ περιφανοστατοῦ ἀνδρός, ὅστις καὶ τὰ γράμματα ὑπερηγάπησε καὶ πλείστας φροντίδας κατέβαλε πρὸς διάδοσιν αὐτῶν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ταύτην γῆν.

Ὁ Φριδερίκος Νόρθ εἶ κόμης τοῦ Γυίλφορδ ἐγεννήθη ἐν Λονδίνοι τὴν 7 Φεβρουαρίου 1776, τριτότοκος υἱὸς τοῦ διασήμευ μεταξὺ τῶν ὑπουργῶν τῆς Ἀγγλίας Φριδερίκου Νόρθ κόμητος Γυίλφορδ.

Σημειωτέον ὅτι ἡ ἀρχαία καὶ περιφανὴς οἰκογένεια τῶν Νόρθ (North) συνήριμθη μετὰ τῶν ὀμοτιμῶν τῆς Ἀγγλίας ὑπὸ τὸν τίτλον Βάρωνος Νόρθ ἐν ἔτει 1554, ἐν ἔτει δὲ 1683 ἐκοσμήθη διὰ τοῦ τίτλου Βάρωνος Γυίλφορδ τὸ τέλος δὲ τῶ 1752 ἀνηγορεύθη κόμης τοῦ Γυίλφορδ.

Ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος Φριδερίκος ἐγεννήθη πεποικισμένος διὰ σπανίων πλεονεκτημάτων, ἀλλὰ κράσεως τόσον ἀδυνατοῦ, ὥστε οἱ γονεῖς αὐτοῦ οὐδεμίαν ἐλπίδα εἶχον περὶ τῆς ζωῆς του. Ἐν τούτοις ὅμως προϊόντος τοῦ χρόνου ἀνέλαθε, καὶ κατέστη τόσον εὐρωστος, ὥστε νὰ δυνηθῆ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ ἐν Ἡτῶνι (Eton College) περίφημον ἐκπαιδευτήριον καὶ μετὰ ταῦτα εἰς τὸ περιώνυμον τῆς Ὁξωνίας (Oxford) Πανεπιστήμιον, οὗτινος τότε ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἦτο Πρύτανης (Cancellor). Ὁ νέος Φριδερίκος ἐν ἀμφοτέροις τοῖς ἐκπαιδευτήριαις διεκρίθη μὲν κατὰ τὸν πρῶτον τὴν παιδείαν ἔρωτα καὶ τὴν ἀκατάσχετον πρὸς τὴν μάθησιν ὁρμῆν, ἀλλ' ἔνεκα τούτου ἡ ὑγεία του ἐλάσθη, ὅθεν ἀμα ὡς ἐτιμήθη διὰ τοῦ διπλώματος μὲ τὸν βαθμὸν Νομοδιδάκτορος, ὁ πατὴρ αὐτοῦ, πρὸς βελτίωσιν τῆς υἱεῖας καὶ αὐχθῆσιν τῶν γνώσεών του, ἀπέστειλεν αὐτὸν πρὸς περιήγησιν εἰς Γαλλίαν, Ἰταλίαν καὶ Ἑλλάδα. Ἐν Ἑνετίας διατρέψων συνήψε φιλίαν μετὰ διαφόρων Κερκυραίων εὐπατριδῶν, καὶ συνα-

Σ. Ἐδδ. Περὶ αὐτοῦ θὰ γράψωμεν προσεγώς.

δέυθη ὑφ' ἐνός τούτων εἰς Κέρκυραν, πρῶτην Ἑλληνίδα πόλιν, ἢν ὁ θερμῶτατος τῶν φιλελλήνων ἔπεσεκίφατο ἐν ἔτει 1791, καὶ ἐξ ἧς ἔμελλε ν' ἀναχωρήσῃ ἀπασθεῖς καὶ τὸ θῆσκευμα τοῦ τσοῦτον αὐτῷ πεφιλημένου Ἑλληνικοῦ ἔθνους. Τὴν ἐν Κέρκυρα τότε διαμονὴν αὐτοῦ, καὶ τὰ καθέκαστα τῆς βαπτίσεως περιγράφει Γεώργιος ὁ Προσαλέντης ἐν τοῖς ἰδιοῖς ἀνεκδότοις χειρογράφοις, τῶν περιεχομένων ἐν τῷ μνημονευθέντι βιβλίῳ, ἐν οἷς σαφῶς καταφαίνεται, ὅτι ἡ περὶ τοῦ γεγονότος τούτου παράδοσις δὲν ἦτο ψευδής, καὶ ὅτι Κερκυραῖοι ἀνδρες πεπαιδευμένοι κατήχησαν αὐτόν, καὶ ἔπεισαν, ὅτι ἡ ἡμέτερα Ἐκκλησία εἶναι ἡ μόνη ἀποστολικὴ καὶ ὀρθόδοξος, ὅτι οἱ Κερκυραῖοι τὸ μέγιστον ἠσθάνοντο ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τε τῆς θρησκείας καὶ τοῦ ἔθνους αὐτῶν, περιποιηθέντες τοιοῦτον ἀνδρα, ὃν ἔκτοτε προσεῖδον ὀπίσμον ἔμελλον ἡμέραν τινα ν' ἀποβῆ ὠφέλιμος τῶ Ἑλληνικῷ ἔθνει· αἱ δὲ περιποιήσεις ἐκείναι πολὺ συνέτειναν εἰς τὴν μετὰ ταῦτα ἐπάνοδον αὐτοῦ εἰς Κέρκυραν καὶ σύστασιν τοῦ πρώτου Ἑλληνικοῦ Πανεπιστημίου ἐν ἑλληνικῇ γῆ. Τέλος δὲ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἐποχῇ οὐ μόνον ἐκαλλιεργετοὶ ἐν Κερκύρῃ ἡ ἀρχαία γλώσσα, ἀλλὰ καὶ ἡ καθολικὴ ἀποστολικὴ διδασκαλία καὶ ἐρρυθμίζετο καὶ ἐγράφετο. (Μεσαιωνικὴ Βιβλιοθήκη κλ. Κ. Ν. Σάβα. Τόμος Γ'. Πρόλογος. Παρισιος 1877).

Ἐκ Κερκύρας ἀναχωρῶν ὁ Φριδερίκος περιηγήθη τὰς ἄλλας Ἰονίους νήσους· ἐπανελθὼν δ' ἐκεῖθεν κατευθύνθη πρὸς τὴν αὐτοῦ πατρίδα, ὅπου ἀμα φθάσας ἐστηρίχθη τοῦ κλεινοῦ πατρός. Μετ' ὀλίγον κατὰ τὸ 1793 διωρίσθη γραμματεὺς τοῦ τότε σταλέντος εἰς τὴν νῆσον Κορσικήν, περιελθὼν εἰς τὴν Ἀγγλικὴν Κυβερνήσιν, ἀντιπαιδευτὴς Ἑλλήνων, ὅπῳθεν μετέβη εἰς Ρώμην καθὼς ἐπιτετραμμένος παρὰ τῆ αὐλῆ τοῦ Πάπα, πρὸς διευθέτησιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑποθέσεων τῆς νήσου ἐκείνης. Ἀλλ' ὁ Φριδερίκος δὲν διετηρήθη ἐν τῇ θέσει αὐτῇ ἕως ἡμέρας τοῦ ἐτους 1795, ὅτε ἡ νῆσος περιήλθε πάλιν εἰς χεῖρας τῶν Γάλλων. Ἄμα δ' ἐπανελθὼν εἰς Ἀγγλίαν διωρίσθη κυβερνήτης τῆς μεγαλονήσου Κεύλαν, ἢν ἐκυβέρνησεν ἐπὶ δώδεκα κατὰ συνέχειαν ἐτῆ, μᾶλλον ὡς φιλόστοργος πατὴρ ἢ ὡς ἀρχων, καὶ διὰ τοῦτο εἶχε τὸν πρῶτον ἀρμοστήν τῆς Ἑπτανήσου Θωμᾶν Μαίτλανδ. Ἐκτοτε εἰσῆλθεν εἰς τὸν ἰδιωτικὸν βίον καὶ περιηγήθη τὴν Ἰσπανίαν, Πορτογαλίαν, Γαλλίαν, Ἑλβετίαν, Γερμανίαν, Ρωσίαν καὶ Ἰταλίαν. Ἐκεῖθεν δ' ὑπέστρεψε πάλιν εἰς τὴν φιλὴν Ἑλλάδα, ἐπεσκέψθη τὰς Ἀθήνας, καὶ ἐκτοσε ἤρξατο ν' ἀφιερῶν τὴν παρουσίαν αὐτοῦ χορηγῶν τοῖς ἀπόροις νέοις τὰ μέσα ὅπως σπουδάσωσιν εἰς τὰ Πανεπιστήμια τῆς Ἑυρώπης.

Τῶ 1817 ἀνηγορεύθη κόμης Γυίλφορδ ἔνεκα τοῦ θανάτου τοῦ ἀγαθὸ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Φραγκίσκου, ἀποθανόντος ἀνευ διαδοχῆς, καθὼς πρότερον ἀπέδωκεν ὁ πρωτότοκος ἀδελφός Γεώργιος. Τὸ συμβῶν τοῦτο ὠφέλησε τὴν Ἑλλάδα καθὼς κύριος γενόμενος ἀπάσης τῆς παρουσίας τῆς οἰκογεν-

είας, ἦτις ἀνήρχετο εἰς τὴν καθαρὰν ἐτησίαν πρόσδοτον λίρων στερλινῶν 11000 ἢτοι φράγκων 275,000, ἐδόνατο νὰ δαπάνησῃ εἰς πλείονα πρὸς μόρφωσιν καὶ ἐκπαίδευσιν νέων.

Ὁ μεγαθύμος οὗτος ἀνὴρ μετὰ τοῦ ἀειμνήστου Γ. Καποδιστρίου συνέλαθον τὴν ἰδέαν τῆς ἰδρύσεως Ἀκαδημίας ἐν Ἑλλάδι, ἀλλὰ πολιτικαὶ δυσχερεῖαι ἀπέθραυξαν ἀντεστρατεύοντο πρὸς τὴν ἰδέαν τὴν ταύτην. Ἐπειδὴ δὲ αἱ Ἰόνιοι νῆσοι διετέλουν ὑπὸ τὴν Βρεττανικὴν προστασίαν, ἐνόμισαν καταλληλότατον νὰ ἰδρυθῆ ἡ Ἀκαδημία αὐτὴ ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τοῦ Ἰονίου Κράτους, καὶ ὁ κόμης Γυίλφορδ ἔλαβε τὴν πρωτοβουλίαν ταύτην παρὰ τῇ Ἰονίῳ Κυβερνήσει. Ἐπομένως κατὰ τὸ ἔτος 1820 ὁ τότε ἐν τοῖς Ἰονίοις νήσοις ἀρμοστής Θ. Μαίτλανδ, πρότεινεν ἐν ὀνόματι τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν Γερουσίαν τὸν διορισμὸν τοῦ κόμητος ὡς ἀρχόντος, ἢτοι Πρωτάνης τῆς συσταθησομένης Ἀκαδημίας. «Εἰμαι ἐντεταλμένος, ἔλεγεν ὁ Μαίτλανδ, ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος νὰ προτείνω πρὸς τὴν Γερουσίαν τὸν διακεκριμένον ἐκεῖνον καὶ εὐγενὴ φιλόστοργον τὸν κόμητα Γυίλφορδ εἰς τὴν ἐπίτιμον θέσιν Ἀρχόντος καὶ Πρωτάνης τῆς ἐν τῷ Κράτει τούτῳ συσταθησομένης Ἀκαδημίας». Συγχρόνως δὲ ὁ βασιλεὺς ἐκόσμησεν αὐτὸν διὰ τοῦ Μεγαλοσταύρου τῶν Ἁγίων Μιχαὴλ καὶ Γεωργίου. Ἰνα δὲ ἀποβῆ ἐπωφελεστέρῃ ἡ Ἀκαδημία, πρῶτη πράξις τοῦ Πρωτάνης τούτου ὑπήρξε νὰ προσκαλέσῃ τοὺς ἐπισημοτάτους ἐν τῇ γῆ τῆς Ἑλληνικῆς καὶ τοὺς μάλιστα ἐντροπίζεις ἐν τῇ Νομικῇ ἐπιστῆμῃ, ἐτι δὲ τοὺς ἐμπειροτάτους τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν, ὅπως καθέξωσι τὰς ἀνηκούσας πρὸς διδασκαλίαν θέσεις. Γνωρίζων δὲ ἐτι ἡ πενία ἐν τῇ διέξωσι οἱ Ἕλληνες, ἐκώλυεν αὐτοὺς τοῦ νὰ πέμπωσι τοὺς ἰδίους υἱοὺς πρὸς ἀγωγήν καὶ ἐκπαίδευσιν, ἀνεδέχθη νὰ διατηρῆ ἰδίαις δαπάναις τοὺς νέους ἐκεῖνους, ὅσοι ἀποροὶ ὄντες ἤθελον εἰσελθῆ εἰς Κέρκυραν, ὅπως διανύσωσι τακτικὸν στάδιον σπουδῆς.

Οἱ καθηγητὰι τῆς Ἰονίου Ἀκαδημίας ἐν ἔτει 1826 ὅπως δώσωσι μικρὸν δείγμα τῆς πρὸς τὸν φιλόστοργον ἀρχοντα εὐγνωμοσύνης αὐτῶν, τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ Ἐφόρου καὶ διασήμευ καθηγητοῦ τῶν μαθηματικῶν Α. Καρνανθίνου Κεφαλλήνου, ἀπεφάσισαν νὰ ἐγείρωσιν ἰδίαις ἀναλώμασι λιθίνην πρῶτομὴν τοῦ γενναίου προστάτου τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας, ἢνα στηθῆ ἐν τῇ μεγάλῃ τῆς Βιβλιοθήκης αἰθυσῃ.—Συνεπεία τούτου τὸ ἔργον ἀνετέθη εἰς περιφανὴ γλύπτην τὸν Κερκυραῖον εὐπατριδὴν ἱππότην Παῦλον Προσαλέντην, ὅστις ἐποίησε τὴν πρῶτομὴν ἐξ ὠραίου τῆς Καρράρας λίθου, καὶ κατὰ πάντα ὁμοιάζουσαν τῷ πρῶτοτύπῳ, φέρουσαν δὲ τὴν ἀκαδημαϊκὴν τοῦ ἀρχόντου στολήν.

(Ἐπεται τὸ τέλος).

Μ. ΠΑΣ.

ΣΕΙΣΜΟΙ

(Συνέχεια καὶ τέλος ἴδε σελ. 411).

Καὶ κατὰ τὸν τελευταῖον ἐν Ἰσπανίᾳ σεισμὸν ἀνάλογα συνέβησαν φαινόμενα. Εἰς τὸ κέντρον τοῦ χωρίου Guenoga μεγάλῃ ἠνοιχθῆ χάραξ, ἐκκλησιά δὲ τις κατεβυθίσθη ἐν αὐτῇ μέχρι τῆς κορυφῆς τοῦ κωδωνοστασίου· ἐξοχικὴ οἰκία ἐπὶ κλιτύος κειμένη κατωλύθησε μέχρι τῆς πεδιάδος. Ὑδάταια ρεῖθρα ἀνεστειλάν τὸν βόρον αὐτῶν, μεταβληθέντα εἰς λίμνας πηλῆν δὲ θερμῆ ἐπαυσαν ρέουσαι καὶ εἶτα πάλιν ἀνεβύσαν μεθ' ὑψηλοτέρας θερμότητας.

Ἐνοεῖται εὐκόλως ὅτι αἱ τοιαῦται ἀναστατώσεις τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς ἀποβαίνουσι ὀλεθριώταται εἰς τοὺς κατοικοῦσας αὐτῆς. Τόμοι ὀλόκληροι ἠδύναντο νὰ γραφῶσι, λέγει ὁ διάσημος Ἀγγλος γεωλόγος Sir Ch. Lyell, ἀν ἐπρόκειτο νὰ δοθῆ ἀκριβὴς ἰδέα τῶν συμφορῶν, ἀς οἱ σεισοὶ προξένησαν εἰς τοὺς κατοικοὺς παλαιῶν χωρῶν κατὰ τοὺς δύο τελευταίους αἰῶνας. Ἀπλή μνεία χιλιάδων τινῶν θυμάτων ἐλαχίστην παρέχει ἰδέαν περὶ τῶν τοιοῦτων καταστροφῶν. Πρέπει ν' ἀκούσῃ τις παρ' αὐτοπτῶν μαρτύρων ὑφ' ὁποίας διαφορὰς μορφῆς ὁ θάνατος παρουσιάζεται, παρ' ἐκείνων οἰτινες διέφυγον ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ, ἀπολέσαντες ἐν μέλῳς ἢ λαθόντες μεγάλην καὶ βαρβαρὴν πληγῆν, παρ' ἐκείνων, οἰτινες στερηθέντες τῶν πάντων καὶ οἰκογενείας καὶ περιουσίας, περιήλθον εἰς τὴν ἐσχάτην ἐνδειαν. Παρητηρήθη δὲ ἐτι οἱ πολλαῖς ὑποστάσεις τὰς συνεπείας τῶν σεισμῶν εἶνε καὶ οἱ πλείστοι αὐτοῦ φοβούμενοι. Τὸ μέγεθος τῆς συμφορῆς καὶ τὸ ἀπρόοπτον τοῦ κινδύνου, δυναμένου νὰ ἐπέλθῃ καὶ ἐν τῇ γαλήνῃ τῆς ἡμέρας καὶ ἐν τῇ σιγῇ τῆς νυκτός, ἡ ταχύτης τῆς καταστροφῆς καὶ ἡ ἔλλειψις πάσης ἐλπίδος σωτηρίας καὶ καταφυγῆς ἀφαι-

ροῦσι καὶ θάρος καὶ δεξιότητα καὶ ἀταραξίαν καὶ ἐτοιμότητα πνεύματος, αἱ δὲ μεταξὺ τῶν βαλίων κλονισμῶν παρρηπίπτουσαι ἐλαφραὶ δανάσεις τοῦ ἐδάφους γίνονται πρόξενοι τῆς τρομεριώτερας ἀγωνίας, ἦτις καὶ μόνη καθίστα τὸ δεινὸν ἀφόρητον.

Ἀλλὰ καὶ ἀπλή ἀπαριθμῆσι δλων τῶν κατὰ καιρὸν ἐκ τῶν σεισμῶν ἐπεληουσῶν καταστροφῶν θὰ ἦτο μακροτάτη στατιστικὴ ἀκούμεθα δὲ ν' ἀναφέρωμεν ἐν ταύτῃ σπουδαιότερους τινὰς σεισμοὺς οἷον τὸν τοῦ 526 μ. Χ., οὗτινος καθ' ἕλη τῆς Μισσογιεῖοι τὴν παραλίαν τὰ θύματα ἀνέρχοντα εἰς 120 καὶ κατ' ἄλλους εἰς 200 χιλιάδας ψυχῶν. Κατὰ τὸν σεισμὸν τοῦ 1693 ἐπελήθη ἐν Μεσσόγηι καὶ τῇ λοιπῇ Σικελίᾳ, ἀπωλέσθησαν περὶ τὰς 60,000 κατοίκων. Κατὰ δὲ τὸν σεισμὸν τοῦ 1755 ἀπωλέσθησαν 30,000 ἀνθρώποι καθ' ἕλη τὴν Πορτογαλίαν, ἰδίᾳ ἐν Λισβωνί, τὴν Ἰσπανίαν, τὴν Βόρειον Ἀφρικὴν καὶ ἄλλας χώρας τῆς Μεσογείου. Εἰς πολλὰς ἐπ' Ἰσπας χιλιάδας ἀνέρχονται τὰ θύματα τῶν ἐπανειλημμένων τὸ Περον καὶ τὴν Χιλήν ἐπισκεφθέντων σεισμῶν. Καὶ κατὰ τὰ τελευταῖα δὲ ἐτὴ οὐχὶ σμικραὶ εἶνε αἱ καταστροφῆαι, αἱ προελθούσαι ἐκ τῶν σεισμῶν τῆς Χίου καὶ τῆς Ἐρυθραίας καὶ βραδύτερον τῆς Ἰσθίας. Κατὰ τὸν ἐκρηγνύμενον σεισμὸν, τὸν ἐπεγεγόνθη τὸν κατακλυσμὸν τῆς Ἰάβας τῶ 1833, τὰ θύματα ἀνήλθον εἰς 40,000. Κατὰ τοὺς τελευταίους ἐν Ἰσπανίᾳ σεισμοὺς, ὡν οἱ δανισμοὶ μέχρι πρῶτων ἐτι ἡμερῶν ἐξηκολούθουν ἐπαναλαμβανόμενοι, αἱ ζήμια εἶνε ὑπέρογκοι, ἀν καὶ τὰ θύματα σχετικῶς οὐχὶ πολυἀριθμα διὰ τὸ μὴ αἰφνιδίον τοῦ φαινομένου.

Ἀλλὰ τίς ἡ αἰτία τοῦ φοβεροῦ τούτου φαινομένου τοῦ προξενούντος τοιαύτας ἐπὶ τῆς γῆς ἀναστατώσεις, τοῦ ἐλάφρον. Μόλις προχώρησα βήματα τινα, μοι ἐφάνη ὅτι κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὕπνου, τὸ βῆρος τοῦ σώματός μου ἐξητιμίσθη ὑπὲρ τὸ ἦμισυ, ἡ δὲ ἐνδύμνος αὐτῇ ἐντύπωσις μοι ἐξέπληξῃ πολὺ βελύτερον τῆς μεταμορφώσεως ἢν ὑπέστη ἡ πρὸ τῶν ὀμμάτων μου ἐκτεινομένη φύσις. Μόλις κατάρθων νὰ πιστεύσω εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ εἰς τὰς αἰσθήσεις μου. Ἄλλως δὲν εἶχον πλέον τοὺς αὐτοὺς ὀφθαλμοὺς, οὗτε ἠκουὸν κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, παρετήρησα δὲ μάλιστα ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς ὅτι ὁ ὀργανισμὸς μου προεκτῆσται πλείστα νέας αἰσθήσεις ὅπως διαφόρους τῶν τῆς γήϊνης ἡμῶν κατασκευῆς, ἰδίως μαγνητικὴν τινα αἰσθησιν δι' ἧς καταρῶθοτο ἡ μετάδοσις τῶν σκέψεων ἀπὸ ἐνὸς ὄντος εἰς ἕτερον, χωρὶς ποσῶς νὰ ληθῆ ἀνάγκη τῆς ἐξωτερικεύσεως αὐτῶν διὰ τοῦ λόγου ἢ αἰσθησιν αὐτῇ μοι ἀνεμνησῆ τὴν τῆς μαγνητικῆς ἐκείνης βελόνης, ἦτις ἀπὸ τοῦ βῆθους τοῦ ὑπογείου τοῦ Ἀστεροσκο-

πέφοντος ἀληθεῖς κατακλυσμούς, τοῦ ἀνατρέποντος ἐκ θεμελίων πόλεις καὶ μεταβάλλοντος αὐτάς εἰς ἐρείπια καὶ τάφους τοσοῦτων ἀνθρωπίνων ὑπάρξεων; Πολλὰ ἐδόθησαν αἱ ἐξηγήσεις ὑπὸ τῶν γεωλόγων περὶ τῆς παραγωγῆς τῶν σεισμικῶν φαινομένων, ἀλλὰ δὲν καθωρίσθη ἐτι ἀκριβῶς ἡ ἀληθὴς αἰτία τῶν δονισμῶν· τοῦτο δὲ ἀφ' ἐνός μὲν διότι οἱ σεισοὶ συμβαίνουσιν ὑπὸ πολὺ διαφορῶσας περιστάσεις κατὰ διαφόρους τόπους, ἀφ' ἑτέρου δὲ, διότι τὸ ζήτημα συνδέεται μετ' ἄλλου, τοῦ τῆς ἐνδοτέρας κατασκευῆς τῆς γήϊνης σφαιρας. Κατὰ τὴν πρὸ πολλοῦ παραδεχομένην γνώμην, συμφωνον καὶ πρὸς τὴν κομογονικὴν θεωρίαν τοῦ Λαπλάς, ἡ γῆ ἀποτελεῖται ἐκ σφαιροῦ φλοιοῦ, ἔχοντος πάχος 9—11 γεωγρ. μιλίων, περιελθόντος δὲ ἐσωτερικὴν διάπυρον σφαῖραν ἐκ τετραπλοῦ ὕλης, ἀναλόγου πρὸς τὴν ὑπὸ τῶν ἠερυστιῶν ἐκαβαλλομένην λάδαν. Κατὰ ταῦτα ἡ διάπυρος ρευστὴ μάζα ἔνεκα τῆς ὑψίστης αὐτῆς θερμότητος διαστελλομένη ἐξασκεῖ ἰσχυρὰν ἐκ τῶν ἐντὸς πρὸς τὰ ἐκτὸς πίεσιν, συγκλονίζουσα οὕτω τὸν στερεὸν τῆς γῆς ἐπίπαγον καὶ παράγουσα τοὺς σεισμοὺς ἢ καὶ διατροπῶσα πολυλάχου αὐτῆν, ἐξ οὗ προκύπτουσι τὰ ἠφαιστεια, ὅγετοι θέτοντες εἰς συγκοινωνίαν τὴν διάπυρον μάζαν μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Οὕτω τὸ φαινόμενον τῶν σεισμῶν στενῶς μετὰ τῶν ἠφαιστειακῶν ἐκρήξων συσχετίζεται, οὐδεμίαν δὲ ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι σεισοὶ τινες ὀφείλονται εἰς ἐνέργειαν ἠφαιστειακῆν, ὡς ἡ τοῦ στενοῦ τῆς Σούδης· ἀλλὰ πῶς τότε νὰ ἐξηγηθῶσιν οἱ τόσῳ συνεχεῖς σεισοὶ, οἱ συμβαίνοντες εἰς χώρας μακρὰν ἠφαιστειῶν κειμένας, ὡς ἐν Γερμανίᾳ, καὶ Ἑλβετίᾳ, ἐνθα οὐ μόνον ἠφαιστεια ἀλλ' οὐδὲ ἰγνὸς ἀρχαίων ἠφαιστειακῆς φύσεως πετρωμάτων εὐρίσκεται; Ἡ ἀπορία αὐξάνει ἐτι μᾶλλον λαμβανόμενου ὑπ' ὄψει ὅτι ἡ κεντρικὴ ἐστία τῶν δονισμῶν κατὰ

ΕΝ Τῷ ΟΥΡΑΝῷ

Ἐνθυμοῦμαι ὅτι ἐσπῆραν τινα θερμῆς θερινῆς ἡμέρας εἶχον ἀποκοιμηθῆ εἰς τὸ ἄρον σκιερὸν δάσος, παρὰ τοῦς πρόποδας μονήρους λόφου. Ἀφύπνισθες μετὰ τινὰς στιγμὰς ἐξεπλάγην ὑπερβαλλόντως μὴ ἀναγνωρίσας πλέον οὐτε τὸν τόπον, οὔτε τὰ γειτονικά δένδρα οὔτε τὸν εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ λόφου κυλιόμενον ποταμὸν, οὔτε τὴν κυματισθῶς ἐκτεινομένην ἕως εἰς τὸν ὀρίζοντα κοιλάδα. Ὁ ἥλιος ἔδυνεν, ἀλλὰ τὴν φορὰν ταύτην πολὺ μικρότερος τὸ σῆμα ἢ ὡς συνήθως βλέπομεν αὐτόν. Ὁ ἀήρ ἐφύσισε δονούμενος ὑπὸ ἀνομικῶν ἤχων ἀγνώστων ἐν τῇ γῆ, μεγάλῃ δ' ἐντομα ὡσεὶ πτηνὰ ἐπέτονον ἐπὶ ἀφύλων δένδρων, κεκαλυμμένων ὑπὸ κολοσσίων ἐρυθρῶν ἀνθέων. Ἡγέρθη ἐξ ἐκπλήξεως ὡσεὶ ὑπὸ μηχανισμοῦ ὠθοῦμενος, καὶ διὰ μίαν κινήσεως εὐρέθη ὀρθιος, αἰσθανόμενος ἑμαυτὸν παρὰ τὸς

πέλιον τῶν Παρισίων φρίσσει ἀνασκιρτώσας εἰς ἐκῆστην ἐμφάνισιν βορείου σέλαος ἐν Σουηδίᾳ ἢ εἰς ἐκάστην ἠλεκτρικὴν ἐκρηξίν ἐπισυμβαίνουσαν ἐν τῷ ἡλίῳ. Τὸ ἄστρον τῆς ἡμέρας εἶχε πρὸ τινος στιγμῆς σθεσθῆ ἐν ἀποσπῆ τῆς λίμνης, αἱ δὲ ῥοδίνιοι λάμψεις τοῦ λυκαυγοῦς ἐπλανῶντο εἰς τὸ βάθος τῶν οὐρανῶν ὡς τελευταία πνοὴ τοῦ ἐκλείποντος φωτός. Δύο σελῆναι εἰς διάφορα ὕψη ἀνήπτοντο ἠδῆ, ἡ πρώτη ἐν σχήματι ἡμισφαιρίου, ὑπεράνω τῆς λίμνης ἐκείνης, ἐν ἧ ἔειχεν ἐξαφανισθῆ ὁ ἥλιος· ἡ δευτέρα ἐν σχήματι πρώτου τετάρτου, πολὺ ὑψηλοτέραν θέσιν κατέχουσα ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ πρὸς ἀνατολάς. Ἦσαν πολὺ μικραὶ καὶ μόλις ἀνερίμνησεν τὸν ὑπερμεγέθη φανὸν τῶν ἐπιγείων νυκτῶν, ἐφάνοντο δὲ ὡσεὶ βεβιασμένως ἐκπέμποσαι τὸ λαμπρὸν ἀλλ' ὑποτρέμον φῶς των. Τὰς παρετήρουν ἐναλλάξ ἐμβρόντητος. Ἐξ ὄλου τοῦ παραδόξου τούτου θαύματος, τὸ μᾶλλον παράδοξον ἴσως ἦτο ὅτι ἡ πρὸς δυσμὰς σε-

τους γενομένους υπολογισμούς εύρισκεται εἰς μικρὸν βάθος σχετικῶς πρὸς τὸ πάχος τοῦ στερεοῦ φλοιοῦ τῆς γῆς. Ένεκα τούτου καὶ διαφόρων ἄλλων λόγων πολλοὶ γεωλόγοι ἀπορρίπτουσι τὴν θεωρίαν τῆς ὑπάρξεως ἐσωτερικῆς διαπύρου ὑγράς μάζης, παραδεχόμενοι τὴν γῆν ἕξ ὁλοκλήρου στερεάν, διότι τὰ ἐκ τῆς φύξεως κατ' ἄρχας στερεοποιηθέντα μέρη αὐτῆς, συνήρχοντο πρὸς τὸ κέντρον, ἀφ' οὗ ἤρξατο προχωροῦσα ἡ στερεοποίησις, ἂν καὶ ἡ φύξις ἐνῆργει ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας. Ἀποδίδουσι δὲ οὗτοι τὴν ἐν τοῖς ἐγκάτοις τῆς γῆς ὑπάρχουσαν θερμότητα, τὴν παράγουσαν τὰ ἠφαιστειακὰ φαινόμενα, εἰς αἰτίας χημικᾶς, προερχομένας ἐκ τῆς ἐπιδράσεως τοῦ κατεισθύνοντος ὕδατος, ἐπὶ διαφόρων μεταλλικῶν οὐσιῶν, καὶ εἰς μηχανικὰς αἰτίας, συναφεῖς πρὸς τὴν ἐν τῇ καταπτώσει μεγάλων ὄγκων ἐν τῇ γῇ παραγομένην θερμότητα, κατὰ τὴν *θερμομηχανικὴν* λεγομένην θεωρίαν. Νεώτεροι ὁμῶς ἐπιστήμονες ἀπέδειξαν διὰ πειραμάτων ὅτι τὰ πλείστα τῶν μετάλλων καὶ λοιπῶν γεωδῶν ὑλῶν στερεοποιούμενα δὲν γίνονται πυκνότερα ἢ ὅταν ὡσι ἐν καταστάσει τήξεως, τοῦθ' ὅπερ παρατηρήθη εἰς τοὺς ῥύακας τῆς λάβας. Ὅστε καὶ τὸ στερεοποιηθὲν κατ' ἄρχας μέρος τῆς πρῶτον ῥευστῆς μάζης τῆς γῆς δὲν εἶνε πιθανόν ὅτι κατεβύθισθη πρὸς τὸ κέντρον, ὅπως οὕτως ἅπανα ἡ γῆν σφαιρακαταστῆ στερεά. Ἀφ' ἑτέρου διὰ μαθηματικῶν υπολογισμῶν ἐδείχθη ὅτι καὶ ἡ θερμότης, ἥτις θὰ παρήγετο ἐκ τῆς μετὰ τῶν ἐν τῇ γῇ μετάλλων ἐνώσεως τῶν στοιχείων τοῦ κατεισθύνοντος ὄμβριου ὕδατος, εἴτε ἐκ τῆς τριβῆς τῶν ὑπογείως καταρρέοντων μεγάλων ὄγκων δὲν θὰ ἴσταν ἱκανὴ νὰ τήξῃ τὴν στερεάν ὑποτιθεμένην μάζαν τῆς γῆς εἰς βαθμὸν ὥστε νὰ σχηματισθῆ ἡ λάβα τῶν ἠφαιστειῶν. Ἐπομένως θεωρεῖται πιθανότερα ἢ ὑπάρξεις τετμητικᾶς μάζης ὑπὸ τὸν στερεὸν τῆς γῆς φλοιὸν ὅστις ὑποτιθεταὶ ἔχων οὐχὶ 9 μίλιων μιλίων πάχος, διότι τότε δὲν θὰ ἀντίστατο εἰς τὴν θερμότητα τῆς τετμητικᾶς ὑλῆς, ἀλλὰ πολὺ μεγαλύτερον. Καθ' ὅτι, ἂν καὶ ἡ θερμότης ἐν τῇ γῇ αὐξάνῃ ἐν ὅσῳ καταρχόμεθα βαθύτερον, κατὰ ἕνα βαθμὸν ἀνά 33 μέτρα, ἐξ οὗ συμπεραίνεται ὅτι εἰς 9 μιλίων βάθος ἡ θερμοκρασία θὰ ἴη ἱκανὴ νὰ τήξῃ πᾶσαν ὑλὴν, δὲν εἶνε ὅμως βέβαιον ὅτι εἰς στρώματα βαθύτερα τῶν μέχρι τοῦδε ἐξετασθέντων ἡ κατὰ ἕνα βαθμὸν αὐξήσις τῆς θερμοκρασίας δὲν γίνεται κατὰ μεγαλύτερα διαστήματα, τοῦ πάχους τοῦ γῆνου φλοιοῦ ὄντος κατὰ συνέπειαν μεγαλύτερου, ὅπερ ἴλιαν πιθανόν.

Ἐν τούτοις καὶ τῆς ὑπάρξεως διαπύρου καὶ τετμητικῆς πυρῆς ἐν τῇ γῇ παραδεκτικῆς γενομένης ἐξηγοῦνται δι' αὐτῆς τὰ ἠφαιστειακὰ φαινόμενα, καὶ οἱ ἐκρηκτικῆς φύσεως σεισμοὶ, οὐχὶ ὁμῶς καὶ οἱ μακρὰν ἠφαιστειῶν συμβαινόντες, πολὺ δὲ ὀλιγώτερον ἐξηγεῖται καὶ τὸ σχετικῶς μικρὸν βάθος, ἐν ᾧ δὲ ὑπολογισμῶν ὁρίσθη πολλὰκις ἡ κεντρικὴ ἐστία τῶν σεισμικῶν δονισμῶν. Διὰ τοῦτο τὰ σεισμικὰ φαινόμενα οὐχὶ εἰς τὴν γηγενῆ θερμότητα, ἀλλὰ εἰς τὴν καταρρέουσαν ὑπογείων θόλων ἢ καταπτώσειν διαφόρων πετρωμάτων διερωγῶτων ἤδη ἔνεκα προηγουμένων ἀναστατώσεων καὶ διατελούντων ἐν ἀσταθεῖ ἰσορροπίᾳ. Οὕτως, ἐν τῇ τελευταίῳ ἐν Ἰσπανίᾳ σεισμῷ, ὡς καὶ εἰς ἄλλους παρομοίους, παρατηρήθη ὅτι ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον οἱ δονισμοὶ ἐγένοντο κατὰ τινὰ διεύθυνσιν, συμπίπτουσαν μὲ μακρὰν γραμμὴν, κατὰ μήκος τῆς ὁποίας τὰ ἀποτελούμενα τὸ ἔδαφος στρώματα φαίνονται διερωγῶτα καὶ κατὰ τι ἀνατετραμμένα. Συμβαίνουσι δὲ συνηθέστερον οἱ σεισμοὶ πλησίον ὀρέων νεωτέρως γεωλογικῆς ἡλικίας, ὧν ὁ σχηματισμὸς καὶ ἡ τελεία ἐγκατάστασις δὲν ἀπετελέσθη ἐτι· τοιαῦτα δὲ νεὰ σχετικῶς ὄρη εἶνε ἀναμφιβόλως τὰ Πυρηναία ἐν Ἰσπανίᾳ ὡς καὶ τὰ Ἀπέννια ἐν Ἰταλίᾳ,

δι' ὃ καὶ αἱ δύο αὗται χώραι συχνότερον ὑπὸ τῶν σεισμῶν προσβάλλονται. Οὕτω λοιπὸν οἱ πλείστοι τῶν σεισμῶν σχετίζονται μετὰ τοῦ φαινομένου τῆς μορφώσεως τῶν ὀρέων, ὅπερ σήμερον δὲν ἀποφιδεται εἰς ἐκρηκτικὴν ἐνέργειαν, ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὴν ὡς ἐκ τῆς βαθμιαίας φύξεως συστολὴν τῆς γῆνης σφαιρας. Ὁ πλανήτης ἡμῶν, διαγράφων τὴν τροχίαν αὐτοῦ ἐν τῷ διαστήματι, οὐτινος χαμηλοτάτη εἶνε ἡ θερμοκρασία, ἀπέλλουσι βαθμηδὸν τὴν αὐτοῦ θερμότητα, ψυχόμενος δὲ οὕτω συστέλλεται καὶ ὡς ἐκ τῆς τοιαύτης συστολῆς ὁ στερεὸς αὐτοῦ φλοιὸς ρυτιδοῦται, αἱ δὲ ὑπερμεγέθειαι αὐτὰι ρυτίδες καὶ πτυχᾶι παράγουσι τὰς ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς ἀνωμάλιας, τὰ ὄρη, τὰς κοιλάδας καὶ τὰ βάθη τῶν θαλασσῶν. Ἀλλ' ἡ σύμπτωσις αὕτη καὶ ρυτίδωσις τοῦ γῆνου κελύφους δὲν γίνεται ἀνευ διαρρηξέως τῶν ἀποτελούντων αὐτὸ πετρωμάτων· τὸ ὄριον τῆς ἐλαστικότητος αὐτῶν ὑπερβαίνει ἢ κάμψις καὶ ἐντεῦθεν βίααι ἀήγματα καὶ ἀναστατώσεις τῶν βραχυδῶν ὄγκων, διατιθεμένων πολλὰκις ἐν ἀσταθεῖ ἰσορροπίᾳ, ἢ ἡ ἐλαχίστη ἀφορμὴ καταστρέφει, δίδουσα αἰτίαν εἰς νέας καταπτώσεις καὶ νέους δονισμοὺς. Τὴν θεωρίαν ταύτην ἀπέδειξαν ἀκρουντως ὁ Ἑλβετὸς Φορέλ! δὲ τῶν τελευταίων αὐτοῦ στατιστικῶν παρατηρήσεων ἐπὶ τῶν σεισμῶν· παρατήρησεν ὅτι ἡ ἀπὸ τοῦ 1879 μέχρι τοῦ 1881 συμβάντες ἐν Ἑλβετίᾳ σεισοὶ ἦσαν συχνότεροι κατὰ τὸν χειμῶνα καὶ τὸ φθινόπωρον, ὅτε καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν δονισμῶν ἴητο μείζων ἢ κατὰ τὸ ἔαρ καὶ τὸ θέρος. Πρὸς τούτοις παρετήρησεν ὅτι συχνότερον ἐπήρχοντο οἱ σεισμοὶ περὶ τὸ μεσονύκτιον. Δεικνύονται δὲ ταῦτα ἐν τῇς ἐξῆς πίνακι:

1879 — 1881		
Ὀραὶ τοῦ ἔτους	Σεισοὶ	Δονισμοὶ
Χειμῶν	18	80
ἔαρ	10	28

1 «L'Astronomie». Janvier 1883.

λάγη, ἥτις ὑπερβαίνει τρεῖς κατὰ τὸ μέγεθος τὴν πρὸς ἀνατολὰς συντροφὸν τῆς, μοιολογὴ πεντάκις μικρότερα τῆς γῆνης ἡμῶν σελήνης, ἐβαδίζεν ἐν τῷ οὐρανῷ μετὰ κινήσεως ὀρατικῆς ἰφ ὀρθαλμῶ, καὶ ἐφαίνετο τρέχουσα μετὰ ταχύτητος ἐκ δεξιῶν πρὸς τὰ ἀριστερὰ πρὸς συνάντησιν τῆς οὐρανίας ἀδελφῆς τῆς.

Παρατήρουν προσέτι, ἐν ταῖς τελευταίαις θνησοῦσαις λάμψεσι τῆς δύσεως, καὶ τρίτην σελήνην ἢ, κάλλιον εἰπεῖν, ἕν λαμπρὸν ἄστρον. Ἐλασσον τῆς μικρότερας τῶν δύο δορυφόρων, δὲν παρουσιαζε δίσκον αἰσθητόν, ἀλλὰ τὸ φῶς αὐτοῦ ἴητο ἄπλετον. Ἐπλανᾶτο δὲ ἐν τῷ νυκτικῷ οὐρανῷ ὡς ἡ Ἀφροδίτη ἐν τῷ ἡμερτέρῳ, ὅταν κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἰσχυροτέρας αὐτῆς λάμψεως, προίσταται κυριαρχοῦσα ἐπὶ τῶν νοητῶν ἐσπερῶν τοῦ ἑρατεινοῦ ἔαρος.

Ἦδη τὰ λαμπρότερα ἄστρα ἀνήπτοντο ἐν τοῖς οὐρανοῖς· διέκρινον ἦδη τὸν Ἀρκτοῦρον μὲ τὰς χρυσὰς αὐτοῦ ἀκτῖνας,

τὰ ἐπτὰ ἄστρα τῆς μεσημβρίας καὶ πλείστους ζωδιακοὺς ἀστερισμοὺς. Τὸ ἄστρον τῆς ἐσπέρας, ὁ νεαρός Ἐσπερος, ἠκτινοβολεῖ ἐν τῷ ἀστερισμῷ τῶν Ἰχθύων. Ἀφοῦ ἐμελέτησα ἐπὶ τινὰς στιγμὰς τὴν θέσιν αὐτοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ, διησυκρίνησα τὴν ἐμὴν συμφώνως πρὸς τοὺς ἀστερισμοὺς, ἐξήτασα τοὺς δύο δορυφόρους καὶ κατεμέτρησα κατὰ τὸ ἐνὸν τὰ διαστήματα, δὲν ἐβράδυνον νὰ πεισθῶ ὅτι εὐρισκόμην ἐπὶ τοῦ πλανήτου Ἀρεως καὶ ὅτι τὸ θελκτικὸν τοῦτο ἄστρον τῆς ἐσπέρας ἴητο . . Η ΓΗ.

Οἱ ὀφθαλμοὶ μου ἔστησαν ἐπ' αὐτῆς, μελαγχολικὸν τι δὲ αἰσθημα μὲ κατένευε πάραυτον, τὸ μελαγχολικὸν ἐκεῖνο αἰσθημα τῆς νοσταλγίας ὅπερ περιφιγῆγει τὰς Ἰνας τῆς καρδίας ἡμῶν ὁπότεν ἀναπολωμέν ἐἰς τὴν μνήμην ἡμῶν φιλιτακὸν ὃν ἀφ' οὗ ἀνυπολόγιστος ἀπόστασις μὰς χωρίζει· ἐπὶ μακρὸν ἔστην παρατηρῶν τὴν πατρίδα ταύτην ἐν ἡ ποσοῦτον

διάφορα αἰσθηματα συμμίνγνεται καὶ συγκρούονται ἐν τῷ περὶ ὑπάρξεως ἀγῶνι. «Τί κρίμα, εἶπον κατ' ἐμαυτόν, ὅτι αἱ ἀναριθμητοὶ ἀνθρώπινοι ὑπάρξεις αἱ οἰκουσαὶ τὴν μικρὰν αὐτὴν κατοικίαν ἀγνοοῦσι τοῦ εὐρίσκονται! Ὡ, εἶναι θαυμασία, ἡ μικροσκοπικὴ αὐτὴ Γῆ, οὕτω φωτισμένη ὑπὸ τοῦ ἡλίου, μετὰ τῆς ἐπιμικροσκοπικότερας αὐτῆς σελήνης, ἥτις φαίνεται ὡς στιγμὴ πλησίον αὐτῆς. Φερομένη ἐν τῷ ἀοράτῳ ὑπὸ τῶν θείων νόμων τῆς ἔλξεως, ἀτομον πλεον ἐν τῇ ἀπειρῷ τῶν οὐρανῶν ἀρμονίᾳ, κατέχει καὶ αὐτὴ τὴν θέσιν τῆς πλανωμένης ἐκεῖ ἀνω ὡς νῆσος ἀγγέλων. Ἀλλ' οἱ κάτοικοι αὐτῆς τὸ ἀγνοοῦσι παντελῶς. Παραδόξος ἀνθρωπότης! Εὖρε τὴν Γῆν πολὺ μεγάλην, διηρῆθη εἰς στρατιάς καὶ δαπανᾷ τὸν χρόνον αὐτῆς ἐν πολέμοις. Ἐν τῇ οὐρανίᾳ ταύτῃ νῆσφ ὑπάρχουσι τόσοι στρατιῶται ὅσοι καὶ ἀνθρώποι! πάντες εἰσιν ἐξωπλισμένοι κατ' ἀλλήλων, ἐνῶ ἀπλοῦστατον θὰ ἴητο διήγον ἐν εἰρήνῃ, θεω-

ροῦσι δὲ δόξαν αὐτῶν νὰ μεταβάλλωσιν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τὰ ὀνόματα τῶν χωρῶν καὶ τὸ χρῶμα τῶν σημαῖων. Τοῦτο ἀποτελεῖ τὴν προσφιλεστέρην ἐνασχόλησιν τῶν ἐθνῶν καὶ ἐν τούτῳ ἔγκειται ἡ πρωτίστη μὲροφωσις τῶν πολιτῶν. Πέραν τούτου, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ βίου ἐπιδίδονται εἰς τὴν λατρείαν τῆς ὕλης. Δὲν ἐκτιμᾶσι τὴν διανοητικὴν ἀξίαν, μένουσιν ἀδιάφοροι πρὸς τὰ θαυμασιώτερα προβλήματα τῆς δημιουργίας καὶ τῶν ἀσκοφῶν. Τί κρίμα! Ὡ! ἐὰν ἠδύναντο νὰ ἴδωσι τὴν Γῆν ἐντεῦθεν, πόσον εὐχαρίστως ἤθελον ἐπανακάμψῃ καὶ ὁποῖαν μεταβολὴν ἤθελον ὑποστῆ ἐν ἀπόσσει αὐτῶν ταῖς ἰδέαις ἐν γένει καὶ κατ' ἰδίαν. Τότε τὰ ἐγνωρίζον τοῦλάχιστον τὴν χώραν ἢ οἰκοῦσι· τοῦτο θὰ ἴητο ἡ ἀρχὴ βαθμηδὸν θὰ προέβαιον εἰς τὴν μελέτην τῶν περικυκλωσῶν αὐτοῦς μεγάλων ἀληθειῶν, ἀντὶ νὰ φυτοζωώσιν ὑπὸ ἀπερίριστον ὄμιχλιν, ἐστερημένοι ὄριζοντος, καὶ τότε θὰ ἔζων τὸν ἀληθῆ

Θέρος	15	43
Φθινόπωρον	18	104
Ὀραὶ		Σεισοὶ
0—1 π. μ.		52
2—3 »		61
4—5 »		36
6—7 »		20
8—9 »		9
10—11 »		9
12—1 μ. μ.		7
2—3 »		9
4—5 »		13
6—7 »		17
8—9 »		23
10—12 »		31

Ἐκ τῶν σημειώσεων τούτων φαίνεται ὅτι οἱ σεισμοὶ ἐπέρχονται συχνότερον κατὰ τὰς ψυχροτέρας καὶ ὑγροτέρας ὥρας τοῦ ἔτους καὶ κατὰ ψυχροτέρας ὥρας τοῦ ἡμερονοκτίου, τοῦθ' ὅπερ συμφωνεῖ πρὸς τὴν ἀρχὴν ὅτι τὰ σεισμικὰ φαινόμενα ὀφείλονται εἰς τὴν βαθμιαίαν φύξιν τῆς γῆς. Ἐξηγεῖται δὲ καὶ ἡ γνώμη, καθ' ἣν αἱ βροχαὶ θεωροῦνται ὡς προάγγελοι σεισμῶν, διότι δυνατόν τὰ ὕδατα κατεισθύνοντα εἰς τὸ ἔδαφος νὰ ἐπιφέρωσι τὴν καταρρευσιν ὑπογείων κοιτασμάτων εἰς καταθῆ διατεθέντων ἰσορροπίαν ἔνεκα προηγουμένης ἀνακινήσεως. Τοιαύτη ἢ νεώτερα ἐξηγήσις τῶν σεισμικῶν φαινομένων, καθ' ἣν ἡ γῆ ψυχρομένη ὄλονεν συστέλλεται ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον, ρυτιδοῦται ὡς συσπόμενον τοῦ φλοιοῦ αὐτῆς καὶ ἰσχυρῶς ὡς ἐκ τούτου κλονιζόμενον.

Ἐν τούτοις τινὲς ἠθέλησαν νὰ συσχέτισαι τοὺς σεισμοὺς μετὰ τῶν φάσεων τῆς Σελήνης, ὡς ἐνεργούσης ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ὑγράς μάζης τῆς γῆς καὶ προενοῦσας βίας αὐτῆς ἀνυψώσεως, ἀναλόγους πρὸς τὰς κλιροῖας αἰτίνας καὶ αὗται εἰς τὴν ἐνέργειαν τῆς Σελήνης ὀφείλονται. Δὲν ἐπιβεβαιούται ὁμῶς ἡ θεωρία αὕτη ὑπὸ τῶν γενομένων στατιστι-

κῶν παρατηρήσεων, διότι ἐπὶ 5,388 σεισμῶν μελετηθέντων ὑπὸ τοῦ Alexis Perrey μόνον 51 0/0 συνέπεσον κατὰ τὰς συζυγίας τῆς Σελήνης καὶ 49 0/0 κατὰ τοὺς τετραγωνισμοὺς διαφορὰ ἀληθῶς ἐλαχίστη μετὰ τῶν κατὰ τὸ περίγειον καὶ κατὰ τὸ ἀπόγειον τῆς Σελήνης σεισμῶν ἀσήμενον δ' ἐπίσης διαφορὰν εἶρε καὶ ὁ Φορέλ, μελετήσας καὶ τὸ ζήτημα τοῦτο. Καὶ ὁμῶς ὁ Delauney, παραδεχόμενος τὴν τοιαύτην ἐξήγησιν τῶν σεισμῶν, ἠθέλησεν ἐσχάτως νὰ καθορίσῃ καὶ τοὺς νόμους εἰς οὓς ὑπόκεινται καὶ τὸν τρόπον, καθ' ὃν προγινώσκονται. Ἀλλ' ἐν τῷ συγγράμματι αὐτοῦ ἀναφέρεται τὸ 1886 ὡς ἔτος μεγάλων σεισμῶν οὐχὶ δὲ καὶ τὸ 1884.

Ἀλλ' ὅπως ἴδωμεν ἡ μελέτη τῶν σεισμῶν γινόμενη ἰδίαι εἰς ἐκάστην χώραν καὶ ἡ ἐξακριβωσις τῶν αἰτίων αὐτῶν μεγίστην ἔχει σπουδαιότητα καὶ δύναται ν' ἀποβῆ εὐεργετικὴ τῇ ἀνθρωπότητι, διαφωτιζούσα αὐτὴν καὶ περὶ τῶν ληπτέων προφυλακτικῶν μέτρων. Ἄλλως τε ἡ ἐξέτασις τοιούτων συγχρόνων γεωλογικῶν φαινομένων, οἷα εἶνε οἱ σεισμοὶ, τὰ ἠφαιστειακὰ φαινόμενα, αἱ πλήμυραι κτλ., ἔχουσι καὶ πολλὴν ἐπιστημονικὴν σημασίαν, διότι ἐκ τῆς μελέτης αὐτῶν ὀδηγοῦμεθα εἰς συμπεράσματα περὶ τῶν κατ' ἀρχαιοτέρας γεωλογικᾶς ἐποχᾶς τελεσθέντων γεγονότων, τῶν μεταβαλόντων διαδοχικῶς τὴν ὄψιν τῆς γῆς, περιελθούσης βαθμηδὸν εἰς τὴν σημερινὴν αὐτῆς κατάστασιν. Ἡ ἰδέα αὕτη, ἐφ' ἣς στηρίζεται σήμερον ἡ μελέτη τῆς συγχρόνου ἱστορίας τῆς γῆς δὲν διέφυγε καὶ τῶν ἀρχαίων τὴν οὐδερκειαν, διότι καὶ ὁ Ἀριστοτέλης παραδέχεται τὴν βαθμιαίαν μεταμορφώσιν τῆς γῆς συνεβαίει μεγάλων καταστrophῶν καὶ Ὁ Στράβων λέγει ῥητῶς ὅτι «μᾶλλον ἀπὸ τῶν φανερωτέρων καὶ

τῶν καθ' ἡμέραν τρόπον τινὰ ὀρωμένων ἀναπτέον τὸν λόγον».

Γ. Δ. ΣΥΡΜΟΣ Γεωλόγος.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Πρὸς τὴν συνταξιν τῆς «Ἐβδομάδος».

Γράψας περὶ τοῦ ῥήματος παιανίζω (παιανίζω πόλκαν, παιανίζω μαζούρικαν, παιανίζω βάλσιν, παιανίζω μέλη τῆς Νόρμας ἢ τοῦ Κουρέως τῆς Σιβιλίας) ὅτι κακῶς καὶ ἀτόπως σήμερον εἶνε ὑπὸ πλείστων ἐν χρήσει ἀντὶ τοῦ ἀνακρούου, ἢ γῶ, κοινῶς δὲ παιζῶ ἢ βαρῶ, ὅλως παροδικῶς εἶχα ἀναφέρει καὶ περὶ τοῦ βινδου, ὅπερ (ἐκ τῆς μαγαδῶς ἢ τοῦ μαγαδίου, σημαίνοντος παρὰ τοῖς ἀρχαίοις τὸ χορδοτόνιον, τὸν ζυγὸν δηλαδὴ ἢ κοινῶς *καβαλλῆρον*) ἐπροτίμησα νὰ ὀνομάσω μάγαδιν, ἀφοῦ οὐδὲν τῶν ἐγγύρων ὀργάνων, τῶν ψαλλομένων διὰ τῶν δακτύλων ἢ κρουομένων ὀπισθῆποτε, ἔχει τὸ μαγαδίου οὕτως ἐπιφανὲς ἡ ὕψηλόν.

Εὐρῆκα τὸν τάραχόν μου ἐκ τούτου ἐν ταῖς σελίσι τῆς ὑμετέρας ἐφημερίδος, ἀλλὰ καὶ τὸν διδάσκαλόν μου ἐνταῦτ' ἐξηλέγηθαι ἢ ἀμαθῆά μου, ὅχι διὰ τὸ παιανίζω, τὸ κύριον θέμα μου, ἀλλὰ διὰ τὴν μάγαδιν, τὸν παροδικόν μου λόγον, καὶ αἱ εἰκοτολογίαι μου ἀπεκηρύχθησαν ὡς «ετρατώδη ἀυτοσχεδιάσματα».

Εὐχάριστὸ ἀκροῶσθην ἐκτενῶς τοῦ ἐπικριτοῦ μου, λαλοῦντος ὡς ἀπὸ καθέδρας, ἀφοῦ μάλιστα, καθ' ὃ αὐτὸς προλογίζων διαβεβαίωσι, δὲν πάσχει ὅ,τι συνηθῶσι οἱ πολλοὶ παρ' ἡμῖν ἴητο «ἐάν τις ἐπαγγέλληται τὸν νομικόν, λυεὶ ἱατρικὴν καὶ ζητήματα μὴ οἷα ἐν ἐχερείᾳ θὰ ἔλυνε νομικᾶ, καὶ, ἐὰν ἱατρὸς, τὰν ἀπαλιὸν· ἐν δὲ τοῖς φιλολογικῶς ζητήμασι, ὡν ἀπτονται πάντες σχεδόν, ἕκαστος φιλοτιμεῖται νὰ φαίνεται ὡς ὁ ἐπιτηθεϊότατος πρὸς λύσιν αὐτῶν, ἐνῶ πολλῆ

τρίωτας σου, οὐδέποτε θὰ γίνωσιν οὔτε πλέον εὐφρεῖς οὔτε ὀλιγώτερον τυφλοὶ παρ' ὅ,τι εἶναι. Ὁγοδῶντο χιλιᾶδες ἔτη παρήλθον ἥδη ἀφ' οὔτου εὐρίσκονται ἐκεῖ, καί, τὸ ὀμιλογεῖται καὶ μόνος, ἀκόμη δὲ εἶναι ἱκανοὶ νὰ σκέπτωνται. . . Μοὶ φαίνεται ἀληθῶς παραδόξον νὰ παρατηρήτε τὴν Γῆν τόσῳ περιπαθῶς. Εἰθε πολὺ ἀφελῆς.

Δὲν ἔτυχε, φίλτατε ἀναγνωστα, νὰ ἀπαντήσῃς ποτὲ κατὰ τὴν πορείαν σου τινὰ ἐξ ἐκείνων, οἵτινες πλήρης εὐγενοῦς ὑπεροφίας, εἰλικρινῶς καὶ ἀκραδάντως πιστεύουσιν ὅτι εἶναι ἀνώτεροι τοῦ λοιποῦ κόσμου! Ὁπότεν τὰ υπερήφανα ταῦτα πρόσωπα εὐρεθῶσιν ἐνώπιον ἀξίας ἀνωτέρας τῆς αὐτῶν, αὕτη τοῖς καθίσταται πάραυτα μισητὴ, δὲν τὴν ἀνέχονται καί, ὅπως ὁ ἐνδοξος Le Verrier ὀσάκις εἰσηγήρετο εἰς τὴν Ἀκαδημίαν, εἰνεὶ πάντοτε τὸ κατώτερον χεῖλος ὕψων συναμα ἐλαφρῶς τὸν δεξιὸν ὄμον, καταλαμβάνονται ὑπὸ βαθείας περιφρονήσεως

Ἄφρασε τοὺς αὐτοὺς τοὺς συμπα-

1 Lois des grands tremblements de terre et leur prevision. Par M. Le capitaine Delauney.
2 Σ. τῆς 'Εβδ. Ἰδού ὅτι ἐπηλῆθευσαν.

μὲν ἀγνοία τῶν πραγμάτων ὑπάρχει, με-
γάλῃ δὲ παραχορδία καὶ παντελῆς ἀ-
κρισία καταφανταίται. »

Μέγα ἔχει δίκαιον, καὶ μείζον ἔτι τάτ-
των ἐμὲ ἐν τῇ κατηγορίᾳ ταύτῃ φεῦ!
ὅσον γηράσκω, τόσον βλέπω τῶντι, ὅτι
οὐδὲν ἔτι ἐπίσταμαι κατὰ πάσαν ἐπιθυ-
μητὴν ἐντέλειαν.

Καὶ ὡς φιλόλογον λοιπὸν τέλειον ἐν
τῇ μουσικῇ, ἦν ὀλίγιστον ἐγὼ ἐμυήθην,
ἀμὰ δὲ καὶ ὡς μουσικὸν τέλειον ἐν τῇ
φιλολογοῖα παραδεχόμενος αὐτόν, κλίνω
τὸν αὐχένα ἐνώπιόν του, καὶ μόνον ἵνα
διδασθῶ ἔρχομαι νὰ τὸν ἐρωτήσω.

Ἄλλὰ, πρῶτον, εἶνε εἰς ὁ ἐπικριτῆς
μου; Περιττὸν τὸ ν' ἀναφέρω ὄνομα πᾶν
πνεῦμα εὐθὺς ἀφορᾷ εἰς μὴν τὰ ἀπαγγε-
γέλλομενα καὶ οὐδὲν εἰς τὸ ἀπαγγεῖ-
λαν πρόσωπον, διότι ἐκεῖνα καὶ μόνον πρό-
κειται ν' ἀνασκευασθῶσιν ἐὰν ἐφαρμύμενα
ἢ παραμειωρῶμενα, ἔχον νὰ τὰ ἀνοικ-
τοδομήσῃ ἐδραίως καὶ ὀριστικῶς. Ἦ εἶνε
πολλοὶ μετ' αὐτοῦ; διότι νῦν μὲν λαλεῖ
ὡς εἰς μόνον, νῦν δὲ ὡς πολλοί: οἷον «φο-
δοῦμῊΘΑ μὴ παρὰσχωΜΕΝ ὄχλον τὸς
ἀναγνώστῃς: ἐπιτραπήτω ΜΟΙ μόνον»
κτλ. Ἄλλ' ὅμως εἰς καὶ μόνον ὑπογρά-
φεται, καὶ εἰς τὸν ἕνα τοῦτον ἀποταί-
νομαί.

Λέγει που (εἰς τέσσαρα φύλλα τῆς 'Ε-
βδομάδος ἐξετάθη ἢ κατ' ἐμοῦ ἐπικρίσις)
ὅτι «καίτοι τὸ νεώτερον *violon* διαφέ-
ρει οὐσιωδῶς τῆς λύρας καὶ τῆς κιθά-
ρας, κατὰ τε τὸν τρόπον τῆς κρούσεως
καὶ κατὰ τὸ σχῆμα, ἐπειδὴ ὅμως δὲν
διαφέρει παντάπασιν ὡς πρὸς τὴν ἀπαν-
ταχού παρὰ τῷ παλαιῷ κόσμῳ διαχυ-
σιν, οὐδὲ κατὰ τὸ ὄψος καὶ τὸ μουσι-
κὸν αἶσθημα, ἠδύνατό τις νὰ παραβάλλῃ
αὐτὰ (τὴν λύραν ἢ τὴν κιθάραν) πρὸς
τὸ *violon*.» Καὶ ἄλλαχού «Ἐπιτυχῆς
ἦσαν εἶνε ἢ κατ' ἀναλογίαν ὀνομασία τοῦ
violoncello βάρβιτος.»

Καὶ νῦν ἐρωτῶ—ἐπιτρέπεται ἄρα τὸ
νὰ ὀνομάζῃ τις τοῦτο ἀντ' ἐκείνου κατ'

ἀναλογίαν; Καὶ ἂν δύο ὄργανα διαφέρωσι
κατὰ τὸ σχῆμα καὶ τὸν τρόπον τῆς
κρούσεως, δὲν διαφέρωσιν ὅμως ὡς πρὸς
τὴν ἀπαρταχού παρὰ τῷ παλαιῷ κόσμῳ
διαχυσιν, οὐδὲ κατὰ τὸ ὄψος καὶ τὸ μου-
σικὸν αἶσθημα, δύναται τις διὰ τοῦτο
καὶ μόνον νὰ ὀνομάσῃ τὸ *violoncello*
βάρβιτον καὶ τὸ *violino* κιθάραν, ὡς θέ-
λει ὁ ἐπικριτῆς μου;

Ἐγὼ εἶμαι πρόθυμος νὰ παραδεχθῶ τὸ
ἄξιωμα του, καίτοι στενωχωρούμενος, μὰ
τὴν ἀλήθειαν, τὸ *violon* νὰ ὀνομάζω
ἀπὸ τοῦδε κιθάραν, ἀλλ' ὀμνίει διδάσκα-
λός μου ἀδιάφορον ἂν καὶ ἄλλοι δὲν ἔβ'
εὐρεθῶν ἐπίσης πρόθυμοι νὰ παραδεχθῶσι
τὴν ἐτυμολογίαν του.

Ναί, ἀλλὰ τότε διατὶ ὁ ἐπικριτῆς μου
ἀπηξίωσε τὸ νὰ παραδεχθῇ τὸ *violon* ὡς
μαγάδιον, ἐξ ἀναλογίας τοῦλάχιστον πρὸς
τὸ μαγάδιον αὐτοῦ, τὸ ὑψηλότερον πά-
σης ἄλλης μαγάδος τῶν ἐγγύρτων ὄργα-
νων; Ἀφοῦ δὲ ἐνδιατρίβει τόσον εἰς τὰς
συγγραφὰς τῶν ἔξοχων περὶ ταῦτα ἀν-
δρῶν, οἷοι ὁ Γαίβερτος, ὁ Οὐέστφαλός, ὁ
Φιτίσιος κλπ., ποῖα τὰ ἐξ αὐτῶν πορί-
σματα; Ἀδύνατικῶς ἐπιθυμῶ,—καὶ μετ'
ἐμοῦ πᾶς ἑλληνοφώνος ἀναμφιβόλως,—
νὰ μάθω πῶς νὰ ὀνομάζωμεν ἀπὸ τοῦδε
τὴν κατ' ἡμᾶς κιθάραν, ἂν ταύτης τὸ ὀ-
νομα εἰδέτο εἰς τὸ *violon*; ὡς καὶ πό-
θεν παράγεται τὸ *laouton* (ἢ *ταμπούρας*)
ἂν ὄχι ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ *liuto*, ὡς ἐγὼ
ἤμαρτον εἰπῶν; Καὶ πῶς τὴν κοινῶς λύ-
ραν, τὸ ὄργανον τὸ πάντων συγγενέστα-
τον πρὸς τὸ *violon*, τὴν λύραν λέγω,
τὴν κακομοίραν, ἦτις, καίτοι ἔχει αὐτὴν
πῆχυν καθὸ *instrument à manche*, προ-
φανῶς βλέπει τις ἐκ τῶν ἀρχαίων ἀνα-
γλύφων ὅτι ἀρχαίον διατρήει τὸ σχῆμα,
μόνον στενωθεῖσα ὀλίγον πρὸς τ' ἀνω εἰς
πῆχυν;

Ἐπαναλαμβάνω ὅτι νὰ διδάχθῶ ἐπι-
θυμῶ τοῦτο δὲ καὶ ὁ ἐπικριτῆς μου ἐ-
παγγέλλεται καὶ λοιπὸν μὴ με παραιτῇ
εἰς τὰς ἀμφιβολίας, λέγων ὅτι «ἀμφι-

βαλλεται ἢ ἀγνοεῖται ἂν οἱ παλαιοὶ εἶ-
χον ὄργανα φύσεως ὁμοίας πρὸς τὴν τοῦ
violon» καὶ ὅτι «ὄργανα μετὰ πῆχους
(à manche) οἱ παλαιοὶ, ἢ τοῦλάχιστον
οἱ Ἕλληνας, νομίζονται ὅτι δὲν εἶχον.»

Ἀρμυθάλλεται, ἀγροεῖται, νομίζεται.
Δὲν θέλει νὰ με βεβαιώσῃ εἰς τίποτε, ὁ
τοσαῦτα μελετήσας ἐπὶ τοιαύτης ὕλης.
«Πιθανῶς» ἔπειτα ἐξακολουθεῖ «τὸ μο-
νόχορδον, τὸ τρίχορδον καὶ τὸ πεντάχορ-
δον νὰ ἦσαν τοιαῦτα (ὄργανα μετὰ πῆ-
χους).» □ *Pithagoras!* ἐνφ' ἐγὼ ἐξαιτου-
μαι παρ' αὐτοῦ, ἐνφ' ἐπιμένω ἐν πάσῃ
πίστει ἐξ αὐτοῦ οἰκοδομησιν, περιέρχε-
ται εἰς τὰς ἐμὰς ἀπορίας καὶ τὰς ἀνεπι-
στήμονας εἰκοτολογίας. Κρίμα, διότι
πολλά καὶ ἄλλα εἶχα νὰ τὸν ἐρωτήσω.

Ἦθελα νὰ τὸν ἐρωτήσω,—Εἶχον οἱ
παλαιοὶ τοξάριον, τὸ κοινῶς *toxari*, δι' οὗ
κρούεται σήμερον ἡ λύρα καὶ ὁ κατ' ἐμὲ
ἀδελφός τῆς γνήσιας, τὸ *violin*; Πόθεν,
πότε καὶ ὑπὸ τίνος παρεδόθη ἢ τε λύρα
καὶ τὸ τοξάριον αὐτῆς εἰς τοὺς λυρωφίλους
τῶν ἡμετέρων χωρικῶν, τοὺς διαδόχους
τούτους τῶν ἀρχαίων βάρβιτων; Καὶ δὲν
εἶνε τοῦτο ἀξιὸν μελέτης τε καὶ ἐρεύνης
πρὸ τῶν γνωματευμάτων τῶν ξένων ἀρ-
χιολόγων, ὅσον σοφῶν; Τί δὲ εἶνε εἶδος
τι δειδυκῶς (*κοιταλίον* ὅποια τὰ ξύλινα)
παρατήρουμένον ἐπὶ τινῶν ἀναγλύφων
ἀριστῶτων ἀρχαίων ὄργανα ἐγγύρτων; Τί
εἶδος πλήκτρον ἀρα γέ τοῦτο; Πῶς δὲ
τὸ πεντάχορδον, εὐρημα τῶν Σκυθῶν κατὰ
Πολυδέκην, παρέχει τῷ ἐπικριτῇ μου
«πολλὴν ὑποψίαν μήπως ἐπαίξετο (ἐπαί-
ξετο) ὁμοίως ὅπως καὶ τὸ *violon*;»

Πάλιν «ὑποψία» καὶ πάλιν «μῆπως».
Τὰ ὑποθετικὰ ταῦτα μὲ φέρουν εἰς ἀπελ-
πισμόν. Ἄλλ' ὀριστικῶς, ἀδύνατικῶς πε-
ριμένω νὰ μ' εἰπῇ ὁ διδάσκων με, πῶς τὸ
σκυθικὸν πεντάχορδον ἦτο τὸ νῦν *violon*,
ἀφοῦ ὁ αὐτός Πολυδέκης λέγει κατω-
τέρω, ὅτι τοῦ πεντάχορδου τὰ πλήκτρα
(μάλιστα δ' ὄχι τὸ πλήκτρον) ἦσαν «αἰ-
γῶν χηλαί»; Ἀπεδήμησε ποτὲ εἰς τὴν

πρὸς ἀπασαν τὴν ἀνθρωπότητα. Οὕτω
καὶ ἐγὼ μετὰ τὸν προηγηθέντα διθύραμ-
βον (τὸν ὅποιον ἐν τούτοις λίαν ἀσθενῶς
κατορθῶ τὴν στιγμὴν ταύτην νὰ μετα-
δώσω) ἠσθάνθην ἐμαυτὸν πολὺ ἀνώτερον
τῆς ἐπιγείου ἀνθρωπότητος, οἰκτερῶν
αὐτὴν καὶ ἐπιχαλούμενος ὑπὲρ αὐτῆς
κρείττονας ἡμέρας. Ἄλλ' ὅταν οἱ δύο
οὔτοι κάτοικοι τοῦ Ἄρεως ἐφάνησαν ὅτι
ἴκτειρον ἐμὲ αὐτόν, ἐγὼ δὲ ἀνεγνώρισα
ἐν αὐτοῖς ψυχρὰν ὑπεροχὴν ἐπ' ἐμοῦ, τὸ
αἵμά μου ἀνεστατάθη καὶ μολοῦντι προσ-
επάθουν νὰ συγκατηθῶ, ἤνοιξα ἐν τού-
τοις τὸ στόμα ὅπως τοῖς εἶπω:

— Τέλος πάντων, κύριοι, οἱ κάτοικοι
τῆς Γῆς δὲν εἶναι τόσον ἡλίθιοι ὅσον τοὺς
νομίζετε.

Δυστυχῶς δὲν μοι ἀφῆκαν οὔτε νὰ ἀρ-
χίσω τὴν φράσιν μου, διότι τὴν εἶχον ἤδη
μαντεύσῃ ἐνφ' ἐτι ἐσχηματίζετο διὰ τῆς
δονήσεως τῶν βολῶν τοῦ ἐγκεφάλου μου.
— Ἐπίτρεψόν μοι νὰ σοὶ εἶπω κατὰ πρῶ-
τον, ἀπήντησεν ὁ νεώτερος, ὅτι ὁ πλα-

νῆτης σας εἶναι ἐν ἀπλοῦν ἔκτρομα καὶ
τοῦτο ἀποδεικνύεται ἐκ περιστατικοῦ χρο-
νολογουμένου ἀπὸ δεκάδος χιλιάδων ἐ-
τῶν. Ἦτο ἡ ἐποχὴ τῆς πρώτης περιό-
δου τῆς γήϊνης γενέσεως. Ὑπήρχον ἤδη
φυτὰ καὶ μάλιστα φυτὰ θαυμασία, ἐν δὲ
τῷ βῆθει τῶν θαλασσῶν ὡς καὶ ἐπὶ τῶν
ἀκτῶν ἤρχον καὶ ἀναφαίνονται τὰ πρῶ-
τα ζῷα, μαλάκιά τινά ἀκέφαλα, κωφά,
βωβὰ καὶ ἄνευ γένους. Γνωρίζετε ὅτι ἡ
ἀναπνοὴ ἀρκεῖ εἰς τὰ δένδρα ὡς μόνον
τροφή καὶ ὅτι αἱ ἰσχυρότεροι δρυς σας,
οἱ γιγαντωδέστεροι κέδροι σας οὐδέποτε
ἐφαγόν τι τοῦτο ὅμως δὲν ἐκώλυεν αὐ-
τοὺς καὶ τοῦ νὰ αὐξήσασιν. Τρέφονται διὰ
μόνης τῆς ἀναπνοῆς. Συνέβη ὅμως κατὰ
μοιραίαν σύμπτωσιν διὰ τοῦ σώματος
ἐνὸς τῶν πρωτογενῶν μαλακίων, νὰ διέλ-
θη: σταγὼν ὕδατος πυκνότερα τοῦ δια-
μέσου περιέχοντος, ἴσως διότι εὐρέθη ἡ
δαῖτα τὴν γένειν. Τοῦτο ἔδωκε γέννησιν
εἰς τὸν πρῶτον πεπτικὸν σωλήνα, ὅστις
ἔμελλε νὰ ἀσκήσῃ τοσοῦτω ὀλεθρίαν

ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς ζωικῆς φύσεως ἀπάσης
βραδυτέρου δὲ καὶ ἐπ' αὐτῆς τῆς ἀνθρω-
πότητος. Ὁ πρῶτος δολοφόρος ὑπῆρξε
τὸ μαλάκιον τὸ ὅποιον ἐφαγε.

Ἐνταῦθα οἱ ἄνθρωποι δὲν τρώγουσι,
οὐδέποτε ἐφαγόν καὶ οὔτε θά φαγῶσι πο-
τέ. Ἦ πλάσιος πρόβηθ βραθυμίας, εἰρη-
νικῶς, εὐγενῶς ὡς καὶ ἤρξατο οἱ ὄργαν-
ισμοὶ τρέφονται, τοῦτέστιν ἀνακαίνι-
ζουσι τὰ μύρια αὐτῶν δι' ἀπλῆς ἀνα-
πνοῆς, ὡς τὰ ἐπιγεία ὕμῶν δένδρα, τῶν
ὁποίων ἕκαστον φύλλον ἀποτελεῖ καὶ ἕνα
μικρὸν στόμαχον. Εἰς τὴν ἀρχαὴν σας
πατρίδα δὲν εἴμπορεῖ τις νὰ ζῆσῃ οὔτε
μῆν ἡμέραν χωρὶς νὰ φονεύσῃ. Παρ' οὖν
ὁ νόμος τῆς ζωῆς εἶναι ὁ νόμος τοῦ θα-
νάτου. Ἐνταῦθα οὐδένα τὴν διάνοιαν
διῆλθε ποτὲ νὰ φονεύσῃ οὔτε ἐν πτηνόν.

Παντες εἴσατε κατὰ τὸ μάλλον καὶ
ἥττον σφαγεῖς. Οἱ βραχιόνες σας εἰσὶν
αἰμοσταγεῖς, οἱ στόμαχοί σας κεκορε-
σμένοι ἐκ παντοίων θυμαίων. Πῶς θέ-
λετε μὲ τόσον χυδαίους ὀργανισμοὺς νὰ

Ἀγρυπτοὺν ὁ ἐπικριτῆς μου; Εἶδε ποῖον
ἦχον ἀναδίδουσιν αἱ χηλαὶ τῶν αἰγῶν συγ-
κρούμενα ἐκεῖ ὑπὸ τῶν Φελλάχων ὄρ-
γηστών ἐν ῥυθμῷ; Ποῖαν σχέσιν λοιπὸν
ἔχουσιν τὰ ὄνυχια τῆς γίδας μετ' ἐνὸς
τοξάριου;

Καὶ ἄς μὲ διδάξῃ ὁ ἐπικριτῆς μου, ἀφοῦ
πᾶσαν ἀπορίαν μου περὶ τούτων πάντων
ἤλθε, καὶ καλῶς ἤλθε, νὰ λύσῃ, ποῖον
τῶν σημερινῶν ἐγγύρτων ὄργάνων, ἐκτὸς
τῶν προσηρμένων, εἶνε ἡ χέλιος, τὸ ψαλ-
τήριον (ἂν ὄχι τοῦτο ἡ *harpe*), τὸ τρί-
γωνον, ἡ σαμβύκη, ἡ πικτίς, ὁ φοινῆξ ἢ
λυροφονικίον, ὁ σπάδιξ, ὁ κλεψίμβος, ὁ
περιάμβος, ὁ σκίναξφος καὶ ἡ ἰαμβύκη;
Ἦ βάρβιτος! εἶνε λοιπὸν τὸ *violoncello*;
νὰ σημειώσω τοῦτο ὡς θετικόν, ὡς ἀναν-
τήρητον καὶ ἀναμφίβολον;

Τὸ δὲ ἐπιγόνειον; τὸ δὲ σιμικίον; ἢ
δὲ νάβλα; ἢ δὲ πῆληξ;

Συμφοραὶ! νὰ γινώσκῃ τις ὀνόματα
τόσα πραγμάτων, καὶ ὄχι τὰ πράγματα,
ἐνφ' πρόκειται νὰ διδάξῃ! πρόκειται νὰ
ἐξηγήσῃ τὰ πράγματα εἰς νόας παρεξη-
γούντας αὐτὰ.

Περὶ δὲ τῶν ἐμπνευστῶν, ναί, ἐγὼ καὶ
κατὰ τοῦτο ἐπλευρήσα εἰπῶν τὸ ἀτοπώ-
τατον, ὅτι οἱ παλαιοὶ δὲν εἶχον τοιαῦτα
πολλά, ὅσα ἡμεῖς σήμερον. Καὶ λοιπὸν,
ποῖα τῶν ἀρχαίων ἐμπνευστῶν ὄργάνων
ἀναποκρίνονται, μετὰ τὴν *trompette*
(σαλπίγγα) *flute* (αὐλὸν) καὶ *cor* (κέρας),
πρὸς τὰ *clairon*, *trombe*, *trombone*,
cornet à pistons, *ophicléide*, *hautbois*,
oboe, *clarinette*, *octavin*, *flageolet*,
flite, κτλ. κτλ.;

Ὅ, τι ἂν μὲ διδάξῃ καὶ περὶ τούτων,
ἀνευ τοῦ *πιθανῶς*, ἀνευ τοῦ *νομίζεται*,
ἀνευ τοῦ *ἀμφιβάλλεται*, ἀνευ τοῦ *μήπως*
ἢ *ἴσως*, εὐγνωμόνως θ' ἀκούσω καὶ καλῶς
θὰ σημειώσω ἕστῳ βέβαιος.

Καὶ γλωσσικά μου παραπτώματα ἠγά-
πησας... ἠγείρ' λέγει
δ' Ἀνακρίων, προτιμῶν τοῦ ἀρσενικοῦ—ὁ βάρ-
βιτος.

πῆσε νὰ ἐξελέγξῃ. Νὰ μὴ γράφω *έντατα*
ὄργανα, ἀλλ' *έντατα*. Πράγματι, ἀφῆρεσα
ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης πᾶσαν ὑπόλη-
ψίν μου ἀπὸ τοῦ λεζικίου τοῦ Alexandre,
διδάσκοντος, «*Έντατος, ἢ, ὄν, tendu.*
Τὰ έντατα, les instruments à cordes».
Ὁ Alexandre θέλει τὴν μὲν χορδὴν *έν-
τατήν*, τὰ δὲ φέροντα χορδὰς έντατὰς
ὄργανα θέλει έντατα. Τὸν ἐπίστευσα παρὰ
πάντας τοὺς ἀρχαίους συγγραφεῖς, διὸ
καὶ ἔπαισα: ἀλλ' ἀφότου ἐσημειώθησαν
οἱ τόνοι καὶ τὰ πνεύματα ἐπὶ τῶν ἑλλη-
νικῶν χειρογράφων δὲν εἶνε ὀλίγοι οἱ δια-
φιλονεικουμένοι τוניσμοί. Οὕτω, τινὲς θέ-
λουν ὅτι ὀρθότερον θὰ ἐτονίζετο ἡ λέξις
ἐκλεκτός προπαραξυτονουμένη εἰς *ἐκλε-
κτον*. Τὸ κατ' ἐμὲ, ἀποστρέφομαι τὸν *ἐ-
κλεκτον*, ὡς καὶ τὸν *σπάταλον*, οὕτω καὶ
τοῦτον προπαραξυτονουμένον παρὰ πάντα
μάλιστα λόγον, ἀντὶ τοῦ *σπαταλῶν*, τῶ-
νίζομένου ὀρθῶς εἰς τὴν λήγουσαν καὶ
λέγων δὲ τοῦτο οὐδαμῶς θέλω νὰ ὑπαι-
σθῶ ὅτι *σπάταλον* γράφει τὸν σπατα-
λὸν καὶ ὁ ἐπικριτῆς μου ἐκ τοῦ διδα-
σκάλου μου τοῦτο εἶνε πρᾶγμα ἀπίστευ-
τον εἰς ἐμὲ ἀλλὰ περὶ τῶν έντάτων ὄρ-
γάνων, ἂν τυχόν δὲν ἔχῃ πρόχειρον τὸν
Alexandre, τὸν πασσακῶ νὰ ἔλθῃ καὶ
ἴδῃ αὐτοῖς ἔμμασι, βέβαιος ὅτι θὰ τύχῃ
παρ' ἐμοῦ τῆς φιλοφρονηστάτης δεξιώσεως.

Μ' ἐλέγγει δὲ καὶ ὡς γράψαντα *σαμ-
βύστρια*, ἀντὶ σαμβυκίστρια. Τὸ νὰ εἶπω
ὅτι τοῦτο εἶνε λάθος τυπογραφικόν δὲν
θὰ ἐπειθεν ἀκούοντες, ἐπειδὴ πολλοὶ τὸ
προφασιζονται ὀλίγη τις προαίρεσις ἀ-
γαθὴ, μικρὰ τις εὐδοκία ἐὰν ὑπῆρχε, θὰ
ἐπιστεύετο ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γρά-
ψω *σαμβύστρια*, ἀφοῦ ἔγραψα τὴν *σαμ-
βύκην* σαμβύκην καὶ ὄχι *σάμβην*. Ἄλλ'
ἂν οὐδὲ τοῦτο εἶνε ἱκανὸν νὰ πείσῃ, πα-
ραπέμω τὴν ἀνεπιεικῆ αὐστηρότητα τοῦ
ἐπικριτοῦ μου εἰς τὰ «Μυρία Ὅσα» ἐνθα
(1868. ἔτος α', σελ. 19, στήλη β', στίχ.
23) ἐγὼ αὐτός ἔγραψα «σαμβυκίστρια
Ῥόδια» ὄχι δὲ *σαμβύστρια* Ῥόδια καὶ

τοῦτο ἐνφ' τότε, ὡς νεώτερος, ἤμην ἀ-
παιδευτότερος ἢ σήμερον.

Περὶ τοῦ *αὐλοῦ* ὅμως ἔχει μέγα δίκαιον.
Ἐγὼ τῶντι; ἐγὼ ἔγραψα *αὐλίω*, ἀντὶ
αὐλῶ; Μνήσθητι μου, Κύριε! Οὐδὲ κα-
τανῶ πῶς εἰς τοσοῦτο περιήλθα ἀπρο-
σεξίας καὶ τῆς ἐξ αὐτῆς ἀκρισίας, οὐδὲ
τὸ ἀποδίω εἰς τυπογραφικὸν παρόραμα
—δίδεται τόση ἀβλεψία!—ἀλλ' εἰς με-
τεωρίαν τοῦ πτωχοῦ μου πνεύματος, πα-
ραπλανηθέντος ἴσως ὑπὸ τῶν ἄλλων ρη-
μάτων εἰς *λίω*, τῶν πρὸ αὐτοῦ τε καὶ μετ'
αὐτοῦ. Τὸ ἐξοβελίζω λοιπὸν μετ' ἀνανα-
κτῆσεως ἴσης πρὸς τὴν τοῦ ἐπικριτοῦ μου,
δριμυτέρας δὲ μάλιστα, καὶ τῷ λέγω ἡ-
μαρτον, ἡμαρτον!

Ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης, οἱ γηράσαν-
τες ἔχομεν τοῦλάχιστον ἐν τοιαύταις συμ-
φοραῖς τὴν πρόφασιν τοῦ γήρατος: ἀλλ'
οἱ νεώτεροι καλῶς ἄς προσέχωσιν, ὑπ'
ὄψιν ἔχοντες ζεῖποτε, ὅτι αἰφνης παρου-
σιάζεται τις ἀνακάρτητος τῶν ἡμαρτη-
μένων τῶν ἐλαγκτῆς, ὅιος ὁ ἐμός, καὶ
τότε δύσκολον εἶνε νὰ εὐρωσὶ πού νὰ κα-
ταφυγῶσι καὶ πού νὰ κρυβῶσι.

Ι. ΙΣΙΔΩΡΙΑΗΣ ΣΚΥΔΙΣΣΗΣ

Η ΑΔΕΛΦΗ ΜΑΡΘΑ

(Συνέχεια ἐκ σελ. 414)

29 Ἀπριλίου.

Ὀλίγην ἡσυχίαν διὰ τὸν φίλον σου,
Λυσίμαχε! Διατὶ νὰ μὴ φονεύῃ ἡ θλίψις;
... Ἦσυχος τότε θὰ ἐκείμην ἐντός τοῦ
τάφου μου, ἢ δὲ ψυχῆ μου, περυγίζουσα
ἀθροῦτως παρὰ τὰ παράθυρα τῆς Στρα-
τονίκης, θὰ ἠγάλλετο εἰς τὴν θείαν της.
Θὰ ἔπνεον τότε διὰ τῶν δακτυλίων τῆς
κόμης της. ... Ταλαίπωρος! Ἀησμονῶ
ὅτι θὰ πῆσῃ ὑπὸ τὴν ἀνηλεῆ ψαλίδα τῆς
ηγουμένης! Ἐπεθύμουν, ἐὰν ἠδυνάμην,
νὰ ἀποθάνω ἀμέσως. Καὶ ὅταν ἀναλογι-
ζῶμαι ὅτι ὁ πόθος μου θὰ ἐξεπληροῦτο

Βοργίαν καὶ τὰς θαυμασίας αὐτῶν ἀντι-
ζήλους, θὰ ἐσκέπτεσθε ἴσως πολὺ διαφο-
ρως. Ἄ! φίλτατε συναδέλφει τοῦ Ἄρεως,
ἐπιτρέψατε καὶ εἰς ἐμὲ νὰ σας ἐκφράσω
τὴν λύπην μου διότι γνωρίζετε τὴν Γῆν
μόνον ἀπὸ μακρῶν.

— Ἐπὶ τούτου ἀκριβῶς ἀπατάσθε
κατόχησα ἐπὶ πεντήκοντα ἔτη τὸν κό-
σμον ἐκείνον καὶ τοῦτο μοι ἀρκεῖ, ὅσας
βεβαίως δὲ ἐπὶ δὲν ἔγω διόλου ὄρεξιν νὰ
ἐπανεέλθω πάλιν. Τὰ πάντα εἰσὶν ἀτελεῖ,
καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἡ... ἦτις ἀποτελεῖ
τὴν προσφιλεστέραν σας ἠδονήν. Πιστεύε-
τε, ὅτι ἐφ' ὅλων τῶν γαιῶν τοῦ οὐρανοῦ
τὰ ἀνθρ' ἐγκυμονοῦσι τοὺς καρπούς διὰ
τοῦ αὐτοῦ τρόπου; Δὲν σας φαίνεται
τοῦτο ὀλίγον σκληρόν;

— Καὶ μ' ὄλα ταῦτα, διέκοψα, ὑπῆρ-
ξαν μεγάλα πνεύματα ἐπὶ τῆς Γῆς καὶ
ἀληθῶς θαυμασία πλάσματα. Ἐλπίζω
ὅτι ἡ φυσικὴ καὶ ἠθικὴ καλλονὴ θὰ βαι-
νῇ ἐπὶ μᾶλλον τελειοποιουμένη, ὡς μέ-
χρι αὐτοῦ, καὶ οἱ διανόμοι θὰ φωτι-

σθῶσι βαθμηδόν. Δὲν εἶναι ἀληθές ὅτι οἱ
ἄνθρωποι διέρχονται ἀπαντα τὸν χρόνον
αὐτῶν τρώγοντες καὶ πίνοντες, ἐπὶ τέ-
λους δὲ θὰ κατορθώσωσιν ἐν μέσῳ τῶν
ὕλικῶν αὐτῶν ἐργασιῶν ν' ἀφιερῶσιν
καθ' ἑκάστην καὶ τινὰ ὥραν εἰς τὴν ἀ-
νάπτυξιν τῆς διανοίας των. Τότε, ἀναμ-
φιβόλως, δὲν θὰ ἐξακολουθήσωσι πλέον
πλάττοντες μικροὺς θεοὺς κατ' εἰκόνα αὐ-
τῶν καὶ ἴσως ἐπὶ τέλους καταργήσωσι καὶ
τὰ παιδαριώδη αὐτῶν σύνορα, ὅπως ἀφή-
σωσι νὰ βασιλεύσῃ ἡ ἀρμονία καὶ ἡ ἀ-
δελφότης.

— Ὅχι, φίλε μου, διότι ἐὰν τὸ ἤθε-
λον θὰ τὸ ἐκαμνον ἀπὸ σήμερον, ὑπερ ση-
μαίνει ὅτι δὲν θὰ τὸ θελήσωσι ποτέ. Ὁ
ἐπιγείος ἄνθρωπος εἶναι μικρὸν ζῷον,
ὅπερ, ἀφ' ἐνός δὲν αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκη
τῆς σκέψεως, καθ' ὃ μὴ ἔχον οὔτε
τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς ψυχῆς, καὶ ἀφ' ἐτέ-
ρου προτιμᾷ νὰ διατηρήσῃ, θεμε-
λιούν οὕτω τετραγωνικώτατα τὸ δικαίον
ἐπὶ τῆς ἰσχύος. Αὕτη εἶνε ἡ μόνη του

εάν της θλίψεως το δηλητήριο δεν ἐνήργει τόσῳ βραδέως, ἐξεγείρομαι κατὰ τῆς ἀσπλαγγνίας τῆς μοίρας, ἥτις ἐνῶ ἐπιτέπει νὰ μὰς σχίξῃ ὀξύτατος πόνος, δὲν ἐπιτρέπει καὶ νὰ μὰς φονεῖ ἀμέσως. Ἀλλὰ τότε ποῦ πλέον ἡ χαρὰ τῆς ἀδυσωπῆτου ἐμαρμένῃς διὰ τὰς μακρὰς ἀλγυδόνας τοῦ θύματος! Ἡ παρατασία τῆς οὐδύνῃς καὶ τῆς ζωῆς μας αὐτὴ ἀκριβῶς ἀποτελεῖ τὴν εὐδαιμονίαν καὶ τὸ ἐντύπωμα τοῦ ἀσπλάγγου τῆς συμφορᾶς δαίμονος, ὅστις νέμεται τοὺς δυστυχεῖς. . .

Ἄ! ἐάν μὲ ἔθαπτον ἐντὸς τῆς μονῆς, παρὰ τὸ κελλὶον ἢ τὸν ἐνθῶνᾶ τῆς! . . . Ἄγνωστον ὄνομα θὰ ἀνεγράφτο ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τοῦ τάφου μου, ἢ δὲ Στρατονίκη, ἢ ἀδελφὴ μᾶλλον, καὶ τίς οἶδε ποῖον ὄνομα θὰ λάβῃ κατὰ τὴν τρομερὰν στιγμὴν τῆς προχειρίσεώς τῆς, ἡ Στρατονίκη μου θὰ διήρχετο ἐκεῖθεν, θὰ ἀνεγίνωσκε τυχαίως τὸ ὄνομα τοῦ ἀγνωστού καὶ, τίς οἶδεν, ἴσως δύο δάκρυα θὰ ἐστάλαζον ἀπὸ τοὺς ὠραίους ὀφθαλμούς τῆς. . . Ὡ! εὐδαιμονία! Καὶ ὁ δυστυχὴς δὲν θὰ αἰσθάνωμαι! . . . Ὡ! προσήχητο ὑπὲρ τῆς ἀναπαύσεως τοῦ νεκροῦ, ἀγνοοῦσα ὅτι ὁ νεκρὸς ἐκείνου ἦτο ὁ Σθένεος, καὶ ὅτι τὴν ἀνάπαυσιν, ἢν ὑπὲρ τοῦ νεκροῦ ἐζήτει παρὰ τοῦ Θεοῦ, ἠδύνατο νὰ δώσῃ αὐτὴ εἰς τὸν ζῶντα. . . Τὴν ἀνάπαυσιν, Λυσιμάχε. . . Αἱ θλίψεις, ἢ ἀγωνία, αἱ πικρίαί τῆς ζωῆς καὶ αἱ ἀπογοητεύσεις τῆς μὲ κατέστησαν ἐρείπιον περιπατοῦν. . . Μικρὰν ἀνάπαυσιν πρὸς Θεοῦ. . . Ὅταν ἡ καρδιά ἡσυχάζῃ, ὅταν σιγῶσιν οἱ πόθοι, ὅταν καθυδῆ ἡ οὐδὴν καὶ ὁ ἐγκέφαλος ἡρεμῇ, ἰδοὺ ἡ ἀνάπαυσις. . . Παρὰ τῆ Στρατονίκη ἠθελον πληρωθῆ πάντες οἱ ευγενεῖς στοχασμοὶ καὶ οἱ πόθοι μου. Ὡ! κατέστειλον τὴν ὄρμην τῆς φαντασίας, θὰ ἐμετρίαζον τὴν δύναμιν τῆς ἀντιλήψεως. Καὶ ὅταν ὁ τρόπος, καθ' ὃν ἐνορώμεν καὶ ἐκτιμῶμεν τὴν εὐτυχίαν, τὰ πάθη καὶ τὰς περιπετείας ἡμῶν, ἀποτελῆ τὸ μέγεθος καὶ τὴν σημασίαν τῶν δυστυχημά-

των ἢ τὰνάπαλιν, προφανῶς θὰ ἦμην εὐτυχὴς, τῆς Στρατονίκης πλησίον καὶ θὰ ἦμην αὐτάρκης ἐν τῇ εὐτυχίᾳ μου. Μὴ νομίσῃς, Λυσιμάχε, ὅτι ἀτυχία ἴσως δυνάμει, προβάλλουσα δύο διαφορὰ πρόσωπα, δὲν κρίνεται διαφόρως, ἀναλόγως τῆς φαντασίας ἢν ἔχει ἕκαστος. Ὁ εἰς τὴν θεωρεῖ παιδιὰν καὶ γελᾷ· ὁ ἕτερος αἰσθάνεται ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐπιζήσῃ καὶ αὐτοχειριάζεται. Οὐχὶ τὸ μέγεθος τῶν περιπετειῶν καὶ τῶν ἀτυχημάτων, ἀλλ' ὁ τρόπος, καθ' ὃν ἀντελήφθη ἕκαστος τὰς περιπετείας καὶ τὸ δυστύχημα, ἀπετέλεσε τὴν ἀπειρον διαφορὰν περὶ τὴν ἐκτίμησιν καὶ τὰς συνεπείας τῆς. Ἀμφοτέροι ἐν τούτοις εἶχον δίκαιον. Ἡ ἀλήθεια, κατ' αὐτούς, ἦτο ὅλα ἡ διαφορὰ φαντασίας τῶν, τὴν παρέστησε παρ' ἑκάστῳ.

Ἀπορεῖς βλέπων με ἐπιφύοντα θέματα ἀλλότρια τοῦ τραύματος, ὅπερ μὲ βασανίζει. Ἴσως δὲν ἔχεις ἀδικον. Ἀλλὰ ζητῶ ἀντιπερισπασμόν. Αἰσθάνομαι ὅτι ἡ καρτερία μου κάμπτεται. Τὸ ἠθικὸν ἀλλαγὸς ἐγγίζει νὰ ἀποσβῆσῃ τὴν εἰς ἐμὲ αὐτὸν πεποιθῆσιν, καὶ φοβοῦμαι καὶ καταδικάζω τῆς ἐμπλήξεως φαντασίας τὰς ἀλόγους ὑπαγορεύσεις. . . Ἐν τούτοις διηυκρίνισα πρὸ μικροῦ τὰ κατὰ τὴν Στρατονίκη καὶ τὰ τοῦ μεγάλου διαθήματος, εἰς ὃ προέβη. Λυσιμάχε, σπαράσσεται ἡ καρδιά μου εἰς τὴν ἀνάμνησιν τῆς ἀφηγήσεως, ἢν χθὲς ἤκουσα παρὰ τῆς Προηγούμενης, ἥτις, ὡς σοὶ εἶπον, εἶχε ἡ προστάτις οἰοῦναι καὶ ὁ δόγηρ, τῆς Στρατονίκης. Ὁ ὑπερβολικὸς ἐνθουσιασμός καθιστᾷ ἡμᾶς ἐνίοτε ἀδιακρίτους. Εἰς τοῦτο ἤγαγε τὴν μοναχὴν ἢ πρὸς τὴν Στρατονίκη ἀγάπῃ τῆς καὶ ἡ λατρεία, διότι τὴν λατρεῖται μετὰ τῆς δυνάμεις ἐκείνης, μετ' ἧς λατρεῖται τῆς πλασμάς ὡς αὐτὴν καὶ ἡ ἐγὼ ἔλαβον πληρεστάτην πείραν. . . Θέλουσα ἡ μοναχὴ νὰ εἰκονίσῃ εἰς ἐμὲ, ὃν ἐξελάμβανεν ἐντελῶς ἀδιάφορον, τὸ ἠθικὸν κάλλος τῆς Στρατονίκης, καὶ νὰ ἐξηγήσῃ τὴν ἀπόφασιν τῆς τοῦ νὰ ζή-

τήσῃ αὐλον ἐν τῇ μονῇ, μοὶ ἀφηγήθη ἀδιακρίτως τὴν ἱστορίαν τῆς ἀρχίσσας ἀκριβῶς ἐκεῖθεν, ὅθεν ἐγὼ τὴν ἠγνοῦν. Δυστυχὴς κόρη! Ἐμεινεν ὀρφανή, Λυσιμάχε, καὶ ἀρού, ὡς μοὶ ἔλεγεν ἡ Προηγούμενη, ἀπώλεσεν, ὅτι ἡγάπα εἰς τὸν κόσμον, καὶ ὅ, τι δὲν ἤλπιε νὰ ἐπανεῖρη, ἐπέζητησε τὴν ἡσυχίαν τοῦ μοναστήριου, καὶ τοιοῦτον ἐξέλεξε τὸ ἰδικόν μας. «Θὰ ἀπορῆς, ἀδελφὴ μου,» μοὶ εἶπεν ἡ μοναχὴ ὅτι ἔλεγεν αὐτὴ ἡ Στρατονίκη, «διὰ τὴν προσέφυγον εἰς τὴν νῆσον σὰς ὅπως ζῆσω καὶ ἀποθάνω, τόσον μακρὰν τῆς πατρίδος μου καὶ τῶν οἰκογενειακῶν φίλων, οὓς θρηνοῦντας ἀρῆκα ἐκεῖ. Μὲ συνδέει ἐν τούτοις», ἐξηκολούθησεν ἡ μοναχὴ ἐπαναλαμβάνουσα μοὶ τοὺς λόγους τῆς Στρατονίκης, «μὲ συνδέει πρὸς τὴν Μύκονον δεσμός τις ἀφανῆς, οὕτινος ἀφες εἰς ἐμὲ νὰ γνωρίζω τὴν μυστικότητά καὶ νὰ γεύωμαι τὴν πικρὰν ἀνάμνησιν. Εἰς τὰς αἰθούσας τοῦ πατρὸς μου, ἐν μέσῳ τοῦ πλοῦτου, ὃν ἐσκόρπιζεν, ὑπὸ τὴν βέμβην ὀνειρῶν ἀνεπιλήστων, ἐντὸς τῆς μεθυστικῆς ἀτμοσφαιρᾶς τῶν κήπων μας καὶ τῶν ὑποθερμῶν αἰθουσῶν τοῦ χοροῦ, παραληρούσα, μὴ ἀνηκούσα εἰς ἐμαυτὴν, μοχλοῦσα καὶ φαινόμεναι ἀδιάφορος, ἀποθνήσκουσα χωρὶς νὰ τὸ ὁμολογῶ, ἐγγώρισσα νέον τινα. Ἦτο Μυκόνιος. . . Ἐρράγη ὁ δεσμός, καὶ καὶ τὸ σερμὸν ἐκεῖνο φίλτρον. Ἐλύθη ἡ γοητεία ἐκείνη, ἢ ποθητὴ. Ἐπὶ τοῦ στήθους μου φέρω εἰσέτι τὴν μεταξίνην ταινίαν, δι' ἧς εἶχον τὴν κόμην μου ἀναδέσει κατὰ νύκτα τινα. . . Ἐλιποθύμησα ἐνῶ ἐγόρευον. . . Λυσιμάχομ με ἔσυρεν εὐλαβῶς περαιτέρω τῆς αἰθούσης· πλόκαμοι καὶ ταινία εἶχον περιπλεχθῆ μετὰ τῆς κόμης καὶ τοῦ προσώπου του. . . Ἀδελφὴ μου, μὴ μὲ καταδικάσῃς· ἐάν θὰ χάσω τοὺς πλοκάμους μου, θέλω νὰ τηρήσω τὴν ταινίαν. . . Τὴν ἔχω ἐδῶ, ἰδέ τὴν, ἐδῶ ἐπὶ τῆς καρδίας ἥτις μοὶ ἀνήκεν ἄλλοτε. . . ἄλλ' ἦδη ἀνήκει εἰς τὸν. . . καὶ μετ' ὀλίγον θὰ ἀνήκῃ εἰς τὸν Θεόν. Ἀδελφὴ

μου, μῆτέρ μου πνευματικῇ. Ὡ! ποθητὸν ὄνομα τῆς μητρός· μῆτέρ μου, παραληρῶ. Γλυκὴ καὶ τρομερὸν πάθος νέμεται τὴν καρδίαν μου. Συγγῶρε τὴν κόρην σου, τὴν δύστηνον ὀρφανὴν· αἱ θλίψεις ἐσάλευσαν τὸν νοῦν τῆς. . .»

30 Ἀπριλίου.

Κατορθῶ νὰ χαλινώσω μικρὸν τὴν ὄρμην τοῦ πάθους, καὶ νὰ συνεχίσω τὰς ἀτάκτους σημειώσεις μου. Ἀπῆλθεν εἰς τὸ κελλὶον τῆς ἢ Προηγούμενης, καὶ εἰς τὸ πένθιμον ἐρημητήριόν μου ἐγὼ. Νὰ σοὶ ἱστορήσω τὸν σάλον τῆς ψυχῆς μου, τὰ παράβολα σχέδια, ἄτινα στιγματίζω συνέλαβον, τὴν οὐδύτητα καὶ τὴν ἀντίθεσιν τῶν αἰσθημάτων, ἄτινα μὲ συνετάρασσον; Μὲ γνωρίζεις καὶ μὲ φαντάζεσαι μετὰ τὴν ἀφηγήσιν, ἢν ἤκουσα παρὰ τῆς Προηγούμενης. Ἦτο νύξ ἦδη, ὅτε εἰσῆλθον εἰς τὸν οἰκίσκον μου. Ἀπηγόρευσα νὰ μοὶ ἀνάψωσι φῶς, καὶ μετὰ τὸν ζόφον εἰς τὴν καρδίαν, ἐφερόμην ἐντὸς τοῦ ζόφου τοῦ δωματίου μου. Ποῦ νοὺς πλέον, ποῦ ἡσυχία, ποῦ διαύγεια πνεύματος καὶ καρδιάς γαλήνης! . . . Ἐξῆλθον ἀσκεπῆς εἰς τοὺς ἀγρούς. Ὡς φάντασμα, ὅπερ ἡ ἐνοχὴ καὶ ἡ συνείδησις καταδιώκει, ἐπλανώμην εἰς τὰς πεδιάδας καὶ τῶν λόφων τὰς κορυφάς. Δαιμόνιον ἀδυσώπητον με ὤθει ἰσχυρῶς, καὶ οἱ πόδες μου με ἔφερον τῆδε κάκεισε ἀσυνείδητως. Ἐπὶ τοῦ ὕψους τῆς Κουκουλοῦς ἐστατήρησα ἀσθενῶν καὶ ἐκεκοπιανῶν. Ἐκαθήμεν ἀπέσταζεν ἰδρώτος, τὰ κονισαλέα ὑποδήματά μου εἶχον σχισθῆ, καὶ ὀξεῖς χάλικες ἐμπαγέτες εἰς τοὺς καθημαγμένους πόδας μου μοὶ προὔξενον ἀλγυδόνας ἀφορητοῦς. Ὄρθιος, μετὰ τῆς χεῖρας ἐσταυρωμένως ἐπὶ τῷ στήθει, ἐξηγριωμένος προσεῖδον ἐκείθεν τὴν ἐγγὺς μονὴν τοῦ Παλαιοκάστρου. Ἐπὶ τοῦ μεγάλου μελανοῦ ὄγκου διέκρινα φῶς ἀσθενὲς ὑποτρέμον παρὰ τὸ παράθυρον κελλίου τινός. Ἦτο τῆς Στρατονίκης τὸ φῶς, τῆς Στρατονίκης μου ἀ-

γουπνοῦσης καὶ προσευχεμένης. . . Ἐγείνα ἐξω φρενῶν. Ὅλα μου τὰ τραύματα, Λυσιμάχε, ἠνεώχθησαν εἰς τὴν θέαν τοῦ ὑποτρέμοντος ἐκείνου φωτός. . . Ἡ παραφορὰ τοῦ πάθους, τῶν ψευθειῶν ἐλπίδων αἱ πικρίαί, ἔρωσ, οὕτινος οὐδέποτε εἰχον αἰσθανθῆ τσοῦτον ἰσχυρὰν τὴν δύναμιν, συρροὴ σφοδρῶν αἰσθημάτων πάντων τετραυματισμένων καὶ ἀλγεινῶν ἀνεστάτωσε τὴν καρδίαν καὶ τὸ πνεῦμά μου. Ὅτε μὲν παραληρῶν ἐνόμιζον ὅτι εἰσπρόχουμι εἰς τὴν μονὴν, καὶ βίᾳ ἔσυρον μακρὰν τὴν Στρατονίκην. «Θὰ σὲ ἀμφισβητήσω ἀπὸ τὴν Οἰκουμένην ὀλόκληρον, καὶ ἀπὸ τὸν Θεὸν αὐτόν» τῆ ἔλεγον παραφῶρως· καὶ ἡ θέα τῆς, καὶ ἡ ὄψις τῆς, ἢ ὠραία κόμη τῆς ἐντὸς τῆς ὀπείας εἶχον ἐμπήξει τοὺς δακτύλους μου εὐδαιμονῶν εἰς τὴν ὑπόθεμον ἐκείνην αἰσθησὶν ἢν μετέδιδεν εἰς τὰς χεῖρας καὶ τὸ αἶμά μου τῆς κεφαλῆς τῆς ἢ πρόσψαυσις, αἱ θωπεῖαι τῆς, τῆς φωνῆς τῆς ὁ παρακλητικὸς ἦχος, τοῦ βλέμματός τῆς ἢ ἀνεκφραστὸς ἔκφρασις καὶ γλυκύτης, ἐξῆλθον τὸ πνεῦμα μου καὶ ὤξυνον τὰ ἀχαλίνωτα ἠθικὰ πάθη μου, τὸν δύσερον ἔρωτά μου, τὸ ἀπεγνωσμένον τῆς θέσεώς μου. Ὅτε ἡ παραφροσύνη μου ἐκείνη ἐπετεινέτο ἐπὶ μᾶλλον, ἔβλεπον φεύγουσαν τὴν Στρατονίκην, καὶ ἔντρομον σπυρδουσαν νὰ σωθῆ ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας· τὴν κατέφραμον ἐξάλλος, καὶ ἀρπάξω αὐτὴν ὕψον ἐγγερίδιον ὅπως τὴν σφάζω παρὰ τὴν Ὁραϊὰν Πύλιν. Ἀπὸ τῆς θύρας τοῦ ἱεροῦ ἐξήρχετο τότε περικαλλὴς νεανίας φωτεινὸν ἱμάτιον περιβεβλημένος, καὶ σκέπων τὴν γανυπετὴ Στρατονίκην ἔσωζεν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ θανατηφόρου κτυπήματος, ἐνῶ ἐγὼ, συνερχόμενος ἀίφνης, προσέπιπτον δεόμενος νὰ συγχωρήσῃ τὸν ἐναογῆ ἱεροῦλον ὁ Θεός. Ἐφοβήθη διὰ τὸ λογικὸν μου, Λυσιμάχε! Ὅτε, περὶ τὴν αὐγὴν, εἰσῆλθον εἰς τὸν οἶκόν μου, ἦμην ἀξιολύπητος. Ἡ αὐπνία καὶ ἡ οὐδὴν εἶχον ἀλλοιώσει τὸ πρόσωπόν μου· τὰ βλέ-

φαρὰ μου ἦσαν ἐρυθρά, ὁ πυρετὸς κατέκαίε τὸ σῶμά μου καὶ ἐπολλαπλασίαζε τὰ παράδοξα φαντάσματα τοῦ φλέγοντος ἐγκεφάλου. . .

Εἰς τοιαύτην εὐρίσκομαι κατάστασιν ὅτε μανθῶν τὴν στιγμὴν ταύτην ὅτι, αὐριον κατὰ τὴν λειτουργίαν ἢ νεαρὰ δόκιμος, ἢ Στρατονίκη, θὰ προχειρισθῆ εἰς μεγαλόσχημον μοναχὴν. Τὸ κτύπημα εἶναι κεραυνόβολον· ἀντὶ ὅμως νὰ μὲ φονεῖσῃ ἢ νὰ μὲ παραλύσῃ παραδόξως μοὶ δίδει δυνάμεις καὶ ἐπαναφέρει τοὺς πνευματὸς μου τὴν στιγματίζω ἀπολεσθεῖσαν διαύγειαν. Θεὲ μου μὴ μὲ ἐγκαταλίπῃς κατὰ τὴν τρομερωτέραν τῆς τρομερωτέρας, δοκιμασίας μου στιγμὴν. Προστάτευσον τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν μου. Τί πταίομεν ἡμεῖς; ἐάν ἐπλάσθημεν οὕτω ἀδύνατοι καὶ ἀτελεῖς; Ἐάν ἤθελες νὰ μὴ αἰσθανώμεθα διατί, Θεέ, νὰ μὰς δώσης καρδίαν; Ἐάν ἤθελες νὰ μὴ ἐνθουσιῶμεν εἰς τὴν θέαν τοῦ ὠραίου καὶ τοῦ καλοῦ, διατί, Θεέ, νὰ μὰς δώσης τὴν δύναμιν νὰ τὸ αἰσθανώμεθα; Ἐάν ἐγληματώμεν ἀγαπῶντες, διατί, Θεέ, νὰ μὴ στερεώσῃς τὴν πηγὴν τῆς ἀγάπης ἐν τῇ καρδίᾳ μας; Μὰς ἔπλασας ἀτελεῖς καὶ ἐπιτάσσεις εἰς ἡμᾶς νὰ εἰμεθα τέλειοι! Ἀπέλασας ἐν ἡμῖν τρικυμίας παθῶν καὶ προστάσεις νὰ εἰμεθα γαλήνιοι! Ἐλέπτυνας τὰς αἰσθήσεις μας, ἤναψες καμίνους πόθων καὶ παθῶν ἐν τῷ οργανισμῷ ὃν μὰς ἔδωκας, καὶ παραγγέλλεις νὰ εἰμεθα ψυχροί, νὰ μὴ τηκώμεθα ἐγγύτατα τοῦ πυρός, ὅπερ, ἐάν εἶναι κακόν, δύνασαι νὰ ἀποσβῆσῃς διὰ μόνου τοῦ λόγου καὶ τῆς θελήσεώς σου. Ἐδωκας εἰς ἡμᾶς τῶν αἰσθημάτων καὶ τῆς καρδίας τὸν πλοῦτον. Μὰς ἐχάρισας τὴν ἡδονὴν καὶ τὴν κλάσιν τῆς φαντασίας. Κατέστησας ἡμᾶς ἰκανοὺς νὰ αἰρώμεθα ὑπερβεν τοῦ πηλοῦ, ἐξ οὗ μὰς ἐδημιούργησας καὶ εἰς τὸν ὁποῖον θὰ ἐπανέλθωμεν. Ἐπέτρεψας ὅπως, θνητοὶ ἡμεῖς, πεπερασμένης δυνάμειος καὶ ἐμπνεύσεως, ὡμεν Θεοὶ κατὰ στιγμὰς, δη-

ἡδονὴν καὶ τοιαύτη ἡ φύσις του. Δὲν θὰ κατορθώσῃτε ποτε ὥστε ἡ βία νὰ παραγάγῃ ῥόδα.

Μάθετε λοιπὸν ὅτι αἱ μαγευτικώτεραι ἐπιγεῖαι καλλοναὶ ἄς πρὸ μικροῦ ὑπηνίττεσθε δὲν εἶναι ἢ χυδατὰ τέρατα συγκρινόμενα πρὸς τὰς αἰθερίας γυναίκας τοῦ Ἄρεως, αἵτινες ζῶσιν ἐκ τοῦ ἀέρος τοῦ αἰωνίου ἕκαστος, ἐκ τῶν ἀρωμάτων τῶν ἀνθῶν μας καὶ εἶναι τόσῳ ἡδυπαθεῖς, ἐν μόνῃ τῇ ἀνασκιρτήσει τῶν πετρῶν αὐτῶν, ἐν τῷ ἰδεῶδει φιλικῶν στόματος ὅπερ οὐδέποτε ἔφαγεν, ὥστε ἐάν ἡ Βεατρίκη τοῦ Δάντου ἦτο τοιαύτης φύσεως, οὐδέποτε ὁ ἀθάνατος τῆς Φλωοντίας αἰδὸς ἤθελε δυνηθῆ νὰ γράψῃ δύο ἔσματα τῆς θείας αὐτοῦ κομψιδίας· ἤθελεν ἀρχικίττη ἐκ τοῦ Παραδείσου, ὅπῃθεν δὲν θὰ κατήρχετο πλέον. Μάθετε ὅτι τὰ νήπια ἡμῶν ἔχουσι τόσην ἔμφυτον σοφίαν ὅσῃν ὁ Πυθαγόρας, ὁ Ἀρχιμήδης, ὁ Εὐκλείδης, ὁ Κέπλερος, ὁ Νεύτων, ὁ Ἀπλάξ καὶ ὁ Δάρβιν κατόπιν τῶσων ἐπι-

πόνων σπουδῶν· αἱ δώδεκα ἡμῶν αἰσθήσεις μὰς θέτουσιν εἰς ἄμεσον συγκοινωνίαν μετὰ τοῦ σύμπαντος· αἰσθανόμεθα ἐντεῦθεν εἰς ἀπόστασιν ἑκατὸν ἑκατομμυρίων λευγῶν τὴν ἔλξιν τοῦ διαβιόντος Διός· βλέπομεν διὰ τὸ γυμνὸν ὄφθαλμόν τοὺς δακτυλίους τοῦ Κρόνου· μαντεύομεν τὴν ἔλευσιν τῶν κομητῶν, τὸ δὲ σῶμα ἡμῶν διαρρέει ὁ ἠλιακὸς ἠλεκτρισμὸς ὁ θέτων εἰς δόνησιν σύμπασαν τὴν φύσιν. Ἐνταῦθα οὐδέποτε προέβδλον οὔτε ἰδρυτὰ αὐτοκρατοριῶν, οὔτε διαίρειαις διεθνεῖς οὔτε πόλεμοι, ἀλλ' ἀπὸ τῶν πρώτων αὐτῆς ἡμερῶν ἢ ἀνθρωπότης ἅπασα, ἐκ φύσεως εἰρηνικὴ καὶ ἀπῆλλαγμένη πάσης ὑλικῆς ἀνάγκης, ἔζησε σῶματι καὶ πνεύματι ἀνεξάρτητος, ἐν διηκεῖ διανοητικῇ ἐργατικότητι, ὑψομένη ἀκαταπαύστως εἰς τὴν γνώσιν τῆς ἀληθείας. Ἀλλ' ἔλθετε καλλίτερα μέχρις ἐδῶ.

Ἐβάδισα βήματά τινα μετ' αὐτῶν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους, ὅτε δὲ ἀφικόμεθα εἰς τὸ ἀκρον τῆς ἐτέρας ἀποκλίσεως, παρετήρησα πληθὺν ποικίλων φῶτων κυμαινόμενων ἐν τῷ ἀέρι. Ἦσαν οἱ κάτοικοι, ὅστινες τὴν νύκτα καθίστανται κατὰ βούλησιν φωτεινοί. Ἀέρια ἄρματα, φαινόμενα ἐν τῷ σκότει ὡς ἀνθὴ σπινθηρίζοντα, ἔφερον μουσικοὺς θιάσους καὶ χορούς· ἐν ἐξ' αὐτῶν διήλθε πλησίον ἡμῶν καὶ ἔστη· εἰσῆλθον καθεστῆντες ἐν μέσῳ νέφους ἀρωμάτων. Αἱ εἰς ὄλων τῶν θεαμάτων τούτων ἐντυπωστικῆς μου ἦσαν πάντῃ ἀλλότρια πρὸς πάσας τὰς ἡδύτητας ἄς μέχρι τοῦδε ἐγεύθη ἐπὶ τῆς Γῆς. Ἡ πρώτη αὐτῆ νύξ ἐπὶ τοῦ Ἄρεως διήλθεν ὡς ταχὺ ὄνειρον, διότι τὴν αὐγὴν εὐρίσκομην εἰσέτι ἐν τῷ ἀερίῳ ἄρματι, συνδιαλεγόμενος μετὰ τῶν συνοδῶν μου καὶ τῶν ἀναριθμητῶν φίλων τῶν, τὸ πλεῖστον ἐκ τοῦ ὠραίου φύλου! Ὅποιον πανόραμα κατὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου! Ἄνθη, καρποὶ, μύρα διαφορὰ ἐπλημμύριζον

τὴν πέριξ φύσιν, μυθῶδη ἀνάκτορα ὑψούντο ἐπὶ νήσων καταπότων ὑπὸ πορτοκαλέων, τὰ ὕδατα ἐξετεινόντο εἰς κάτοπτρα διαυγῆ, περιχαρῆ δ' αἶερα ζευγῆ κατήρχοντο περιδινόμενα ἐπὶ τῶν θελικῶν τούτων παραλίων. Ἐκεῖ ἅπασαι αἱ ὕλικαι ἐργασίαι ἐξετελοῦντο διὰ μηχανῶν ὑπὸ τὴν ἐπιστασίαν τελειοποιημένων τινῶν φυλῶν ζῶων τῶν ὁποίων ἢ νοημοσύνη ἰσοφαρίζει σχεδὸν πρὸς τὴν τῶν ἀνθρώπων τῆς Γῆς. Οἱ κάτοικοι ζῶσι διὰ τοῦ πνεύματος καὶ χάριν τοῦ πνεύματος· τὸ νευρικὸν αὐτῶν σύστημα ἀφίκετο εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ἀναπτύξεως, ὥστε ἕκαστος τῶν ὄντων τούτων, λεπτοφύεστατον ἐν ταῦτῳ καὶ ἰσχυρότατον, φαίνεται ὡς ἠλεκτρικὴ τις συσκευή, αἱ δὲ σαρκικώτεραι αὐτῶν ἀπολαύσεις, θίγουσαι μᾶλλον τὰς ψυχὰς ἢ τὰ σώματα αὐτῶν, ὑπερβαίνουσιν ἑκατονταπλασίως πάσας ἐκεῖνας ἄς αἱ πέντε ὁμοῦ γίνονται ἡμῶν αἰσθήσεις δύναται νὰ μὰς χορηγήσῃσι. . . Εἶδος τι θερικοῦ ἀνακτόρου, φωταγωγοῦμενον διὰ τῶν ἀκτί-

ων τοῦ ἀνατέλλοντος ἡλίου, προέκυπτε κάτωθεν τῆς αἰθερίας ἡμῶν λέμβου· ἡ γείτων μου, ἦς τὰ πτερὰ ἔφρισσον ἐξ ἀδημονίας, ἐπέθηκε τὸν ἀβροσοῦ αὐτῆς πόδα ἐπὶ δέσμως ἀνθρώπου μυροβόλουτον ἀμυθῆτως: «Θὰ ἐπιστρέψῃς εἰς τὴν Γῆν;» εἶπε τείνουσα μοὶ τὰς χεῖρας.

— Ποτέ! ἀνεκράξα. . . Καὶ ἐρρίφθη πρὸς αὐτήν. . .

Ἄλλὰ τὴν αὐτὴν στιγμὴν ἐπανεῤῥεθην μόνος, πλησίον τοῦ ἄλλου μου, ἐπὶ τῆς ἀποκλίσεως τοῦ λόφου, παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ ὁποίου ἐκύλιεν ὁ Σηκουάνας τὰ ρυτιδούμενα ὕδατά του.

Ποτέ! . . . ἐπανέλαβον, ζητῶν νὰ συγκατήσω ἐκφεύγον τὸ γλυκὺ ὄνειρον. Ποῦ λοιπὸν ἦμην; Ἦτο ἐξάισιον.

Ὁ ἥλιος εἶχε δύσει πρὸ μικροῦ καὶ ἦδη ὁ πλανήτης Ἄρης ἀνέτελλε λαμπρῶς καὶ ἀκτινοβόλος ἐν τῷ οὐρανῷ.

Ἄ! ἀνεκράξα, συνελθὼν πάραυτα, ἡμῖν ἐκεῖ! Δικινζόμενοι ὑπὸ τῆς αὐτῆς ἔλξεως, οἱ δύο γειτονικοὶ πλανῆται θεῶνται ἀλλήλους διὰ μέσου τοῦ καθαροῦ διαστήματος. Δὲν δικαιοῦμεθα νὰ διαβλέπωμεν ἐν τῇ οὐρανίᾳ ταύτῃ ἀδελφότητι τὴν πρώτην εἰκόνα τοῦ αἰωνίου ἡμῶν ταξιδίου; Ἡ Γῆ δὲν εἶναι πλέον μόνη ἐν τῷ κόσμῳ. Τὰ πανοράματα τοῦ ἀπείρου ἀρχονται ἐκτυλισσόμενα. Κἄν τα ἐνταῦθα οἰκῶμεν κἄν τε παραπλεύρως, ἐσμέν, οὐχὶ οἱ πολῖται χώρας τινός ἢ κόσμου, ἀλλὰ, πράγματι, οἱ πολῖται τοῦ οὐρανοῦ.

KAMIAAOS ΦAAMHAPIΩN

μιουργούντες, και κατά τούτο διαφέροντες του αληθοῦς Δημιουργοῦ, ὅτι Ἐκεῖνος εἶναι Ἀθάνατος, ἐνῶ ἡμεῖς ἀποθνήσκουμεν, εἶναι Ἀναμάτητος, ἐνῶ ἡμεῖς ἀμαρτωλοὶ, δὲν πάσχει, δὲν μετανοεῖ, δὲν θλίβεται, δὲν ἀγωνιᾷ, ἐνῶ ἡμεῖς ἐν παθήμασι, ἐν θλίψεσι, ἐν ἀγωνίαις διερχόμεθα τὸ πικρὸν δῶρον τῆς ζωῆς. Μὰς ἔπλασας τοιούτους, Θεέ, ἐν ἡδύνασσο νὰ μὰς πλάσῃς διαφόρους. Μὰς διέταξας νὰ χρησιμοποιοῦμεν τὴν δύναμιν τοῦ πνεύματος, τοῦ αἰσθηματος, τῆς ὕλης, καὶ μὰς καταδικάζεις εἶτα διὰ τοὺς πόθους τῆς φαντασίας καὶ τὰς συνεπειὰς τῆς...

Τὸ ἔλεός σου μὴ μοῦ ἀρνήθῃς εὐπλάγχχε καὶ δίκαιε Θεέ. Ἀσθενὴς θνητός, ὑπὸ τῶν παθῶν τῆς ψυχῆς καὶ τῆς καρδίας καταχειμαζόμενος, ἐπικαλοῦμαι τὴν ἀρωγὴν σου ἵνα σωθῶ. Τὰ παθήματά μου εἶναι ὑπέτερα τῶν δυνάμεών μου. Συμπλήρωσον τὴν ἀσθένειάν μου, Θεέ, καὶ προστάτευσον τὸ ταλαιπωρον πλάσμα σου, ὅπερ ἔρμαιον καὶ ἔρμαιον ἀφῆκας εἰς τὰς τρικυμίας τῆς ζωῆς...

Ἡ λειτουργία καὶ ἡ καθοσίωσις τῆς Στρατονίκης θὰ γείνη αὖριον. Θὰ ὑπάγω.

Νῦς.

Αὖριον λοιπόν! Ῥηγνύεται ἔσσει ἐν τῷ κόσμῳ πᾶς δεσμός μου πρὸς τὴν Στρατονίκην! Αὖριον δὲν θὰ τὴν ὀνομάζουσι πλέον οὕτω. Ἡ ὀρθοκεία θὰ φαύσῃ τὴν ὠραίαν κεφαλήν της, θὰ ἐκφωνήσῃ λόγους ἱεροῦ καὶ μυστηριώδεις, θὰ δεχθῇ τοὺς ἀλύτους ὄρκους τῆς Στρατονίκης, καὶ τετέλεστα ἐφελῆς. Ἡ γαλήνη θὰ καλύψῃ μετὰ τῆς λήθης τὴν κόρην, ἐνῶ ἀντιθέτως ἡ φρικουρία θὰ συνταράξῃ βιαϊότερον τὴν ψυχὴν μου. Κόρη σεμνή, ἀξία νὰ στέφῃς τὴν κεφαλὴν σου διὰ τοῦ διαδήματος τῆς βασιλίδος, ἐὰν τὸ στέμμα ἦτο πάντοτε τὸ γέρας τῆς ἀρετῆς ἐν τῇ γῆ, κόρη ὄλων τῶν ὄνειρων καὶ τῶν σχασμῶν ἀνδρῶς ὑπερηφάνου, διότι σὲ ἐγνώρισε καὶ κατώρθωσε νὰ σὲ διαγνώσῃ, ὡ Στρατονίκη ἀγαπητή, σὲ χάνω αὖριον! Ἀντὶ ἀλουργίδος τὸ πλαστικὸν σῶμά σου θὰ καλύψῃ τὸ ῥάσον, σάβανον ἐπιθανάτιον δι' οὐ περιδύλλονται οἱ ζῶντες νεκροί... Ἐπὶ τοῦ μετώπου σου ζήτηκεν ἡ φύσις τὸ θαυμάσιον τῆς κόμης σου στέμμα· καὶ αὖριον ἀντὶ ἀκτινοβόλου διαδήματος, ἀπογομνοῦται τῆς θείας κόμης ἡ κεφαλή σου, καὶ καλύπτρα μελανὴ σκεπάζει τὸ εὐγενὲς μέτωπόν σου, καὶ σταυρὸς ὁστέϊνος ἀναστᾶται ἀπὸ τοῦ σχοινίου δι' οὐ θὰ περιζώσῃς τὴν ὀσφύν σου. Στρατονίκη! δύναμαι εἰσεῖτι νὰ σὲ ἀποκαλέσω οὕτω, φοβερὰν καταλείψεις κληρονομίαν εἰς τὸν δυστυχῆ φίλον σου. Ἐδηλητηρίασας τὴν ζωὴν του χωρὶς νὰ τὸ θέλῃς. Τὸ ἰνδαλμά σου ἀγρυπνον θὰ τὸν ἀκολοθῇ πανταχοῦ. Σκιά ἀγαπητή! Ἡ θέξ σου φλογίζει τὴν ψυχὴν μου, καὶ ὁ παρὰ τῶν νοῦς μου ἀνατρέχει εἰς τὸ παρελθόν... Εἰς τὸ παρελθόν ἐν ᾧ ἐζησα σιωπηλῶς καὶ παραφόρος λατρεύων σε.

Νῦς ἀνθέων, νῦς ποιητικῆ, ὅτε γελοῦντες ἀπορρίζονται εἰς τοὺς κήπους εὐτυ-

χεῖς ἐρασταί, νῦς ἔσσει ἀνεπιληστος, θεωρεῖς εἰσεῖτι τὴν Στρατονίκην μου ἐλευθεράν... Αὖριον θὰ εἶναι ἀδελφὴ μοναχὴ! Τοῦ Μαΐου ἡ πρώτη ἡμέρα, ἀντὶ στεφανοῦ ἀνθέων καὶ ῥόδων θὰ φέρῃ εἰς τὴν Στρατονίκην τὸν στέφανον τῆς νύμφης... τοῦ Χριστοῦ. Σεμνὴ Ἐστίας, κόρη ἀνυμνείας, ἀκοίμητον θὰ τηρῆς τῆς εὐσεβείας τὸ πῦρ, ἐνῶ ἀκοίμητον ἄλλο ἀχόρταστον πῦρ θὰ κατατρῶγῃ τὰ σπλάγχνα μου. Ἡ ἀγάπησις σου θὰ μὲ φοβῆ. Σὲ βλέπω ἔτι εἰς τοὺς κήπους τοῦ πατρὸς σου ὅπου τὸ πρῶτον σὲ ἐγνώρισα. Βλέπω ἔτι τὴν ἀμνηχανίαν σου, ὅτε θνήσκοντες ἐξήρχοντο ἐκ τῶν χειλέων οἱ λόγοι μου, ἀγνοοῦν ὡς τὰ ἄνθη τὰ φυόμενα παρὰ τὴν σκιάδα ὑφ' ἣν ἐκαθήμεθα. Πορφύρα εἶχε βάψει τὰς παρειὰς σου, καὶ ἡ συγκίνησις σου ἐξεδηλόυτο ἐν μέσῳ τῆς συστολῆς καὶ τῆς ἡδίας ταραχῆς ἥτις σὲ κτεῖχε. Τῶν χειλέων τὰ καθήκοντα εἶχον ἀναλάβει οἱ ὀφθαλμοί. Σιγῇ εἰς τὸ τρέμον χεῖλος, ἀλλ' εὐγλωττος δημηγορία παθητικῆ εἰς τὸ ὄμμα. Ἐζήτησας ν' ἀποσυρθῆς. Εἰς τὴν ἑγερσίαν σου ἐκύλισαν ἀπὸ τοῦ στήθους σου τὰ ἄνθη μου. Ἐκυψας, τὰ ἤρπασας μετὰ στοργῆς καὶ τὰ ἔθηκας πάλιν εἰς τὸν κόλπον σου. Σὲ ἔβλεπον ἀναχωροῦσαν καὶ ἠθανόμην ὅτι ἀνεχώρει μετὰ σοῦ ἡ καρδιά καὶ τὸ λογικόν μου. Οἴμιον πῶς συνετρίβη τὸ ὄνειρον... Ἐξύπνησα· σὲ ἐζήτησα, καὶ σὲ ἐπανευρίσκω εἰς τὴν μονὴν τοῦ Παλαιοκάστρου, τὴν γλαϊνὰν τῆς δοκίμου φέρουσας καὶ τὴν καλύπτραν τῆς μοναχῆς μετ' ὀλίγας ὥρας περιβαλλομένη!

Θέλω νὰ ἀνακηρῆσθῶ εἰσεῖτι. Θέλω νὰ διατρέξω μετὰ σοῦ τοὺς τόπους οὓς ὁμοῦ εἶχον μετὰ τοὺς εὐτυχεῖς χρόνους ἐπισκεφθῆ, τοὺς πικραδίους ἐκείνους μετὰ σοῦ, τὰς ἀνυδρούς ἤδη ἐρημίας... Σὲ βλέπω μετὰ τὸν κομψὸν πλόν σου, σεμνὴν, ζωηράν, ἐπιχαρίτως ἀνασφύρουσαν τὸ λευκὸν σου ἔνδυμα, καὶ σπεύδουσας νὰ συλλάβῃς τὰς χρυσαλίδας τοῦ ἀγροῦ καὶ νὰ ἐκφυλίσῃς τὰ ἄνθη τῶν μαργαριτῶν... Ὅποιος σὲ κατεῖχεν ἐνθουσιασμός ὅτε κατώρθους νὰ συλλάβῃς τὴν μικρὰν ψυχὴν, καὶ θλίβουσα ἠπίως τὰ χροῶδη καὶ κατὰστακτα πετὰ τῆς, νὰ σπεύδῃς πρὸς τὸν εὐδαιμονοῦντα φίλον σου. Διήνοιγες τότε τοὺς μεγάλους σου ὀφθαλμούς, καὶ διὰ τῶν ῥοδίνων χειλέων σου ἐραίνετο ἐν ἐνθουσιᾷ χαρᾷ ἐξορμῶσα ἡ ψυχὴ σου. Ποῖον θέλητρον εἶχεν ἡ ἀρμονικὴ καλλιὰ καὶ ὁ γέλως σου! Ἀφῆνης ἐκυθρόπαξες. Ἡ δυστυχῆς, ἔλεγε, εἴως ἔχει μητέρα ἥτις τὴν ἀναμένει, καὶ εἰς τὸν χωρισμὸν της δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ ἐπιζήσῃ. Καὶ ἀπέλυες τὴν χρυσαλίδα, τρέμουσα, διότι ὁ χωρισμός θὰ ἐφόβει τὴν μητέρα της. Ὁ χωρισμός;... φωνεῖ ἀληθῶς· σὺ δὲν τὸ γνωρίζεις; ἐρωτήσόν ἐμε καὶ τὴν συντετριμμένην καὶ αἰμαῖουσαν καρδίαν μου.

Καλύπτει τὴν φύσιν τὸ σκότος! Εἰς τοιαύτην ὥραν ἐγείρονται ἀπὸ τῶν τάφων τῶν οἱ νεκροί, πλανῶνται εἰς τοὺς αἰθέρας αἱ ψυχαί, καὶ τὰ φαντάσματα εἰς τὴν γῆν. Φάντασμα τοῦ ἔρωτός μου πρόβαλε ἀπὸ τοῦ τάφου τῆς καρδίας μου... Εἶναι νεκροτάφιον τὸ στήθος μου. Θὰ θάψω τὰ πάθη μου, τοὺς λογισμούς μου τοὺς πικροὺς, τὰ ὄνειρά μου τὰ φαιδρά, τοὺς πόθους μου τοὺς εὐλαβεῖς, τοῦ βίου τὰς ἐλπίδας τὰς ἀποτυχούσας. Εἰς τὴν ὀστεοθήκην ἐν ἣ συνθήροισα ὅ,τι μοὶ μένει προσφιλὲς κατακεῖται τὸ παρελθόν μου τὸ τερπνόν, ὁ πόνος τοῦ παρόντος, τῶς μέλλοντος ἡ ἀψιθός... Ἐσφραγίσαι τὴν θύραν τῆς καρδίας μου διὰ τοῦ ὀνόματός σου καὶ τῆς μνήμης σου, κόρη προσφιλῆς, ὡ Στρατονίκη. Γονυπετῆ, ἐντὸς τῆς ἐκκλησίας, τὸν κόσμον ἀποχαιρετῶσαν ἔσσει, ὅς εὐρίσκει ἡ ποιητικὴ νῦς τῆς προσημαγίας!... Προσεύχεσαι, ἐνθυμῆσαι καὶ κλαίεις. Ὁρήνησον εἰς τὰ δεινά μου, ὡ Στρατονίκη, καὶ εἰς τὴν ἀπόλειαν τῶν ἐλπίδων τοῦ Σθενέλου, ὅστις σοὶ ἀπευθύνει τὸν ὑστατον τοῦ ἔρωτός λόγον...

Ἀκούω σημαίνοντα τὸν κῶδωνα τῆς μονῆς τοῦ Παλαιοκάστρου. Κῶδων τοῦ θανάτου καὶ τοῦ μνημοσύνου τῶν ἐλπίδων μου, ἄτρομον τὸ οὖς μου δέχεται τὰς ἀναπάσεις τῶν πενήτων ἤγων σου. Σημαίνει τὴν κηδεῖαν τῆς Στρατονίκης μου, καὶ ἐξαγγέλλεις τὴν ἀποθέσιν τῆς κόρης ἥτις ῥέπτει τοῦ κόσμου τὸ ἔνδυμα ἵν' ἀναλάβῃ τὸ ἀκτινοβόλον τῶν ἀγγέλων, καὶ μεταλλάξῃ εἰς οὐρανίαν τὴν γῆν ὑπόστασιν της. Ὁ κῶδων ἔπαυσε. Ἀλλὰ καὶ αἱ ἐλπίδες μου ἔπαυσαν, καὶ ἡ ζωὴ μου. Τί ἐὰν δὲν ἀποθάνω; Μήπως μόνοι οἱ νεκροὶ ἀποθνήσκουσι;... Ἡ αὐγὴ ὑποφαίνεται, καὶ ὁ ὄρθρος ἀρχίζει. Ἀπέρχομαι εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Θεέ μου γεννηθῆτω τὸ θέλημά σου. Εὐπειθὲς τὸ πλάσμα σου θὰ προσευχηθῇ καὶ θὰ ἐκλιπαρήσῃ νὰ ἐλεήσῃς τὰς παρεκτροπὰς του, καὶ νὰ συγχωρήσῃς τὴν βλασφημίαν, ἐὰν ποτε ἀνῆλθεν εἰς τὰ χεῖλη του... Εἰς τὴν Ἐκκλησίαν Σθένελε. Ἡ Στρατονίκη προχειρίζεται σήμερον εἰς μοναχὴν.

Ἐκεῖται συνέχεια

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΠΑΓΑΝΕΛΗΣ

ΠΕΡΙΗΓΗΤΑΙ

(Συνέχεια ἴδι σελ. 447)

Τὸν D'Anville (1756) γράψαντα Les côtes de la Grèce et de l'Archipel. Paris. Ἦτο σπουδαῖος Γάλλος γεωγράφος γεννηθεὶς τὸ 1697 καὶ ἀποθανὼν τὸ 1782. Εἰκοσι δύο ἐτῶν τὴν ἡλικίαν ἐκλήθη πρῶτος γεωγράφος τοῦ βασιλέως καὶ ἐξελέγη μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιγράφων. Κατέγεινε ἰδίως εἰς τὴν γεωγραφίαν τῆς κλασικῆς καὶ μεσαιωνικῆς ἐποχῆς. Οἱ σπουδαιότεροι χάρται του εἰσὶν οἱ τῆς Ῥωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας, τῆς Γαλλίας, τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Ἑλλάδος. Λέγεται ὅτι ἐπὶ πεντηκονταετίαν εἰργάζετο καθημερινῶς ἐπὶ δεκαπέντε ὥρας. Τὸν Roy-Jurien David (1758) γράψαντα Ruines des plus beaux monuments de la Grèce. Ἦτο ἀρχιτέκτων

BIBΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

ΟΙ ΝΑΒΑΡΡΑΙΟΙ ΕΝ ΒΑΛΑΔΙ

ΤΟ ΚΑΤΑΛΑΝΙΚΟΝ ΛΟΓΚΑΤΟΝ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐπιδρομῆς αὐτῶν. ANTONIOY RUBIO Y LLUCH Συγγραφεὺς σελ. 418.

ὡς διπλωμάτης. Ἐχὼν κλίσιν πρὸς τὰς ὠραίας τέχνας, μετέβη εἰς Ἰταλίαν χάριν μελετῶν, ἐκεῖ δὲ ἐσχάτισθη καὶ μετὸν περιφανῆ Winkelman. Ἐγράψε καὶ περιήγησιν εἰς τὴν Σικελίαν καὶ Μεγάλην Ἑλλάδα. Ἀπέθανεν ἐν Βιέννῃ τὸ 1785.

Τὸν Fauvel (1780). Ἐγεννήθη ἐν Βουργουνδίᾳ τὸ 1753, ἀπέθανε δ' ἐν Σμύρνῃ τὸ 1838, ὅπου καὶ ἐξεπλήρωσε χρεὴ γενικοῦ προξένου τῆς Γαλλίας. Νέος ὢν ἐπισκέφθη τὴν Ἰταλίαν καὶ τὴν Ἑλλάδα, ἐξ ὧν μετεκομίσαστο εἰκόνας, αἰτινες ἔταξαν αὐτὸν μεταξὺ τῶν σοφῶν. Ἐπεσκέψθη καὶ πάλιν τὴν Ἀνατολὴν μετὰ τοῦ Ch. Gouffier, πρέσβους τῆς Γαλλίας ἐν Κωνσταντινουπόλει, συνάδευσε δ' αὐτὸν εἰς τὰ παραλία τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἀναλαβὼν νὰ ζωγραφίσῃ τὰς εἰκόνας τὰς κοσμοῦσας τὸ Voyage Pittoresque de la Grèce. Κατοικήσας εἰς Ἀθήνας, ἤρξατο σπουδάζων καὶ ζωγραφῶν τὰς ἀρχαιοτάτας αὐτῆς. Διωρίσθη ὑποπρόξενος τῆς Γαλλίας ἐν Ἀθήναις, ὁπόθεν καὶ ἀπέστειλε προπλάσματά τινά τῶν ἐν τῇ Ἀκροπόλει ἀρχαιοτήτων. Κατὰ τὴν ἐκρηξίν τῆς ἐπαναστάσεως μετέβη εἰς τὴν νῆσον Κῶ, ἐκεῖθεν εἰς Σύρον, καὶ τελευτάων εἰς Σμύρνην.

Τὸν Guys (1780) γράψαντα Voyage litteraire en Grèce, ou lettres sur les Grecs, anciens et modernes, avec un parallèle de leurs mœurs. Ἦτο Γάλλος συγγραφεὺς καὶ ἔμπορος, γεννηθεὶς ἐν Μασσαλίᾳ τὸ 1720. Ἐμπορευόμενος μετὰ τὴν Ἀνατολὴν, καὶ τὴν νεοελληνικὴν ἐκμάθων, διενόησε νὰ συγκρίνῃ τὸ ἀρχαῖον μετὰ τὸ νεώτερον ἔθνος. Πολλὰκις περιελθὼν τὴν Ἑλλάδα μετὸν Ὁμηρον ἀνὰ χεῖρας, συνέγραψε τὸ ἀνω σύγγραμμα, δι' ὃ οἱ Ἕλληνες εὐγνωμονοῦντες ἐγράψαν αὐτὸν πολίτην Ἀθηναίων. Ἐγράψε: Relation abrégée de ses voyages en Italie et dans le Nord; μετέφρασε τὰ ἐλεγεία τοῦ Τιβούλλου, καὶ πραγματείαν περὶ τῶν ἀρχαιοτήτων τῆς Μασσαλίας.

Τὸν Villoison-Jean Baptiste d'Ause de (1780). Ἦτο Ἑλληνιστῆς γεννηθεὶς ἐν Corbeil τὸ 1750 ἐξ οἰκογενείας καταγωγῆς Ἰσπανικῆς, ἀποθανὼν δ' ἐν Παρισίῳ τὸ 1805. Ἄν καὶ ἰδίως κατεγίνετο εἰς τὰς Ἀνατολικὰς γλώσσας, μόλα ταῦτα ἀπέκτησεν ἐν Εὐρώπῃ φήμην ἀρίστου σχολιαστοῦ τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων. Περιῆλθε τὴν Ὀλλανδίαν, τὴν Γερμανίαν καὶ τὴν Ἰταλίαν πρὸς ἀναζήτησιν χειρογράφων. Εἰς Ἐνετίαν ἀνεκάλυψε σπουδαῖον ἀντίγραφον τῆς Ἰλιάδος. Συνάδευσε τὸν Ch. Gouffier εἰς Ἀνατολὴν, ἐλπίζων ὅτι θὰ εὕρῃ καὶ χειρόγραφον τῆς Ὀδυσσεΐας, ἀλλ' ἠρῆυνεσε ἐπὶ ματαίῳ τὰς βιβλιοθήκας τοῦ Αἰγαίου Πελάγους καὶ τοῦ Ἄθω. Ἐχρημάτισε καθηγητῆς τῆς Ἑλληνικῆς ἐν τῷ κολλεγίῳ τῆς Γαλλίας. Κατὰ τὰς περιηγήσεις του συνέλεξε πολλὴν ὕλην ἀφορώσαν τὴν Ἑλλάδα, ἰδίᾳ δὲ τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου πελάγους. Ἡ πολυτέμνος αὐτῆ ὕλη εὕρηται χειρόγραφος ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῶν Παρισίων παρὰ πάντων ἐπαινουμένη.

Ἐκεῖται συνέχεια. Α.Α. Κ.

Νικησας τῇ βοηθείᾳ αὐτῶν κατὰ κράτος τοὺς ἀντιπάλους αὐτοῦ καὶ ἀποκαταστήσας τὴν ἡουκίαν ἐν τῷ δουκάτῳ ὁ Γωτιέρος ἠθέλησε ν' ἀπαλλαγῇ τῶν πολυδαπάνων αὐτοῦ συμμάχων· οὗτοι ὅμως, εὐρόντες ἐν τῇ χώρᾳ ἀφθονα τὰ πρὸς τὸ ζῆν, δαφιλῆ ἀντιμισθίαν καὶ λεῖαν περισσήν, πᾶν ἄλλο ἐσκέποντο ἢ νὰ ἐνδώσωσιν εἰς τὴν θηλυσίαν τοῦ δουκός, ἐκατηγόρουν δὲ τούναντιον αὐτόν, ὡς λέγει ὁ Muntaner, ἐπὶ ἀπιστίᾳ, ὡς κατακρατήσαντα δῆθεν ὀφειλομένων αὐτοῖς μισθοῦ καὶ ζητήσαντα νὰ ἐμφυτεύσῃ τὴν διαιρέσιν καὶ τὴν διχονοίαν μεταξὺ τῶν διὰ τῆς παραχωρήσεως εἰς τινὰς ἐξ αὐτῶν κτήσεων καὶ τιμαρίων. Ἀποτέλεσμα τῶν διενέξεων τούτων ὑπῆρξεν ἡ παρὰ τὸν Κηφισὸν μάχη.

Αὕτη εἶναι ἡ περὶ τῆς ἀφορμῆς αὐτῆς καὶ περὶ τοῦ πῶς εὐρέθησαν οἱ Καταλανοὶ ἐν τῷ δουκάτῳ τῶν Ἀθηνῶν πιθανώτερα καὶ ἐπικρατεστέρα τῶν ἐξ Ἐσπερίας ἀρχαίων τε καὶ νεωτέρων συγγραφέων γνώμη, εἰς ἣν ἀντίκεινται κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον αἱ τῶν Βυζαντινῶν καὶ τῶν ἐπ' αὐτῶν στριζιζομένων, Buchon καὶ ἄλλων δόξαι, ὧν ἡ ἀναγραφή καὶ σχολιασμοὶ κείνται ἐκτὸς τοῦ προκειμένου.

Ἄς ἴδωμεν νῦν πῶς συνέβησαν τὰ κατὰ τὴν μάχην. Οἱ Καταλανοὶ ἦσαν ἐστρατοπεδευμένοι παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ Κηφισοῦ πλησίον τοῦ χωρίου Σκριποῦ, τοῦ ἀρχαίου Ὀρχομενοῦ. Ὁ Γωτιέρος ἀποφασίσας νὰ ἐξώσῃ αὐτοὺς τοῦ ποταμοῦ διὰ τῆς βίας, ἵνα δώσῃ οὕτω τέλος εἰς τὴν ὑπόθεσιν, ἐπέτεθῃ κατ' αὐτῶν ἐνταῦθα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς λαμπροῦ στρατοῦ συμπουμοῦ εἰς 6 χιλ. ἰππέων καὶ 8 χιλ. πεζῶν, μὴ λογιζομένης τῆς ἐξ 900 ἵπποτων Φράγκων, 200 τῶν ὁποίων ἔφερον χρυσοὺς πτεριστήρας, συγκειμένους ἐμπροσθοφυλακῆς, ἧς αὐτοπροσώπως ἠγεῖτο ὁ δούξ· ἀλλ' ὅμως αἰφνης ἐν τῇ μεγίστῃ ὄρμῃ τῆς ἐφόδου οἱ Ἴπποὶ ὀλισθαίνουσι καὶ βοθίζονται μέχρι τοῦ λαίμου παρασύροντες καὶ ἀνατρέποντες τοὺς ἐκ τρόμου κεραυνωθέντας ἀναβάτας ἐντὸς τοῦ ὑπὸ πυκνοῦ χόρτου καλυπτομένου τεχνητοῦ ἔλους, εἰς ὃ οἱ Καταλανοὶ εἶχον μετατρέψῃ τὴν πεδιάδα διοχετευόντες διὰ τεχνητῶν διαρρύων, πανταχοῦ διακλαδιζομένων, τὸ ὕδωρ τοῦ ποταμοῦ εἰς αὐτὴν, ἀμα ἔμαθον ὅτι ὁ Γωτιέρος ἐμελλε νὰ προσβάλλῃ αὐτοὺς ἐν τῇ περὶ τῆς ἀνωτέρω θέσει τῇ 15 Μαρτίου. Ἐπὶ τῇ θέσῃ ταύτῃ ἄπας μὲν ὁ λοιπὸς στρατὸς τοῦ δουκὸς ἐτρέπῃ εἰς φυγὴν, οἱ δὲ Καταλανοὶ ἀγαλλιώδεις ἐπὶ τῇ πλῆρῃ ἐπιτυχίᾳ τοῦ τεχνάσματος τῶν ὤρμησαν, δι' ἀτραποῦ διὰ μέσου τοῦ ἔλους ἀγούσης καὶ ἐπὶ τῷ σκοπῷ· τούτῳ παρ'

αυτῶν χαραχθείσης, εἰς τὸ πεδῖον τῆς συμφορᾶς καὶ καταστροφῆς ἔνθα κατέκοψαν πάντας (ὁ δούξ Γωτιέρος εὖρε τὸν θάνατον μεταξύ τῶν πρώτων) πλὴν δύο, ὧν ἐφείσθησαν ἕνεκα ὑπηρεσιῶν πρότερον τῆ ἑταιρεία προσεγεθεισῶν, τοῦ Βονιφατίου da Verona dalle Carcere, αὐθέντου ἐνὸς τριτημορίου τῆς Εὐβοίας καὶ τοῦ Ρογήρου Deslaur, ὅστις τελευταῖος καὶ ἀνέλαβε τὴν κατὰ πρῶτον τῶ Βονιφατίῳ, μετὰ δὲ τὴν ἀρνησιν ἐκείνου αὐτῷ προσεγεθεισαν ἀρχηγίαν τῆς τῶν Καταλανῶν ἑταιρείας.

Οὕτως ἐγένοντο οἱ Καταλανοὶ κύριοι τοῦ ἀκμαζόντος καὶ πεφημισμένου δουκάτου τῶν Ἀθηνῶν ἢ πλανωμένη αὐτῆ σπεῖρα τυχοδιωκτῶν εἶχεν ἀπὸ τοῦ νῦν μόνιμον ἄστυον, ἀφ' οὗ ὡς ἐξ ὀρητηρίου ἐπεχειρεῖ τὰς πρὸς διαρπαγὴν καὶ λεηλασίαν εἰς τὰς γειτονικὰς χώρας ἐπιδρομὰς αὐτῆς καὶ εἰς ἃ ἀπεθησαύριζε τὴν ἐξ αὐτῶν λείαν. Οἱ Καταλανοὶ διετηρήθησαν ἐν τῷ δουκάτῳ μέχρι τοῦ 1386, ὅτε τοῦτο περιήλθεν εἰς τὸν τοποτηρητὴν τῆς Κορίνθου καὶ κύριον πολλῶν ἐν Πελοποννήσῳ τιμαρίων Νέριον (Ραινέριον) Ἀ' Acciajuolo.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀρχηγῶ τῆς ἑταιρείας καὶ πρώτου διοικητοῦ τοῦ καταλανικοῦ δουκάτου, Ρογήρου Deslaur (1326), οἱ Καταλανοὶ ἔθηκαν αὐτοὺς τε καὶ τὸ δουκάτον ὑπὸ τὴν προστασίαν καὶ ἐπικυριαρχίαν τοῦ βασιλέως τῆς Σικελίας Φριδερίκου Β', ὅστις καὶ ἀνόμασε δούκα τῶν Ἀθηνῶν καὶ γενικὸν τῆς ἑταιρείας ἀρχηγὸν τὸν δευτερότοκον αὐτοῦ υἱόν, Μαμφρέδον τῆς Ἀραγωνίας. Ταῦτα μὲν κατὰ τινὰς τῶν νεωτέρων μεσαιωνοδιφῶν ἐν οἷς καὶ ὁ Finlay καὶ ὁ ἡμέτερος Ἐπ. Σταματιάδης ἢ γνώμη ὅμως αὐτῶν φαίνεται ἡμῖν λανθασμένη, διότι κατὰ τὸν Hopf, ὡς ἐξ ἐπιτήμων ἐγγράφων καὶ αὐθεντικῶν πηγῶν ἐξάγεται, ὁ υἱὸς τοῦ Φριδερίκου Β', Μαμφρέδος ἀπέθανε τῷ 1317, ὥστε δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἀνηγορεύθῃ παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ δούξ τῶν Ἀθηνῶν ἢ πρὸ τοῦ 1317, οὐχὶ δὲ μετὰ τὸν τῷ 1326 ἐπισυμβαίνοντα θάνατον τοῦ Ρογήρου. Κατὰ τὴν γνώμην νῦν τοῦ Hopf, ὁ Ρογήρος Deslaur μόνον ἀπὸ τοῦ 1311-1312 διόκησε τὸ δουκάτον, μετ' ὃ ἀρκοῦμενος εἰς τὴν διὰ τοῦ μετὰ τῆς χήρας Θωμᾶ Γ' de Stromoncourt, κόμητος τῶν Σαλώνων, γάμου του περιελθοῦσαν αὐτῷ κομητείαν, ἐξακολουθῶν ὅμως πάντοτε νὰ διαμένῃ ἐνεργὸς ἀρχηγὸς τῆς ἑταιρείας, κατέθηκε τὴν ἀρχὴν, ἣν οἱ Καταλανοὶ, κατιδόντες τὴν ἕνεκα τῶν ἐξωτερικῶν περιστάσεων ἀνάγκην ἰσχυρᾶς προστασίας, προσέφερον τῷ ἐκ τοῦ οἴκου τῆς Ἀραγωνίας βασιλεῖ τῆς Σικελίας. Ὁ υἱὸς αὐτοῦ Μαμφρέδος, ἀναγορευθεὶς παρὰ τοῦ πατρὸς, ὑπῆρξε δούξ τῶν Ἀθηνῶν ἀπὸ τοῦ 1312—1317, ὅτε καὶ ἀπέθανε, διόκησε δὲ τὸ δουκάτον διὰ τοποτηρητῶν, κατὰ πρῶτον μὲν τοῦ Berengar d'Estanol (1312—1316), μετ' αὐτὸν δὲ, τῶν Γουλιέλμου Thomas (1316

—1317) καὶ Ἀλφόνσου Fadrique d'Aragon (1317—1331) ὅστις τελευταῖος ἦν νόθος υἱὸς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Τὸν Μαμφρέδον διεδέχθη ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Γουλιέλμος ὁ Β' τῆς Ἀραγωνίας (1317—1338) καὶ τοῦτον ὁ ἕτερος ἀδελφὸς Ἰωάννης ὁ Β' (1338—1348) μετ' αὐτοὺς δούκας Ἀθηνῶν ἐγένοντο οἱ Φριδερίκος ὁ Α' d'Aragon-Randazzo, υἱὸς Ἰωάννου τοῦ Β' (1348—1355) καὶ Φριδερίκος Β' βασιλεὺς τῆς Σικελίας, (1355—1377), οὗ ἡ θυγάτηρ Μαρία τῆς Ἀραγωνίας, βασίλισσα τῆς Σικελίας, καὶ τοὶ διαδεχθεῖσα τὸν πατέρα ἐν τῷ δουκάτῳ, οὐχ ἦσαν ἢ μόνον ἐπὶ ψιλῷ ὀνόματι δούκισσα Ἀθηνῶν (1377—1385), ἀτε ἀναγνωρισθέντος παρὰ τῆς ἑταιρείας ὡς βασιλεύοντος δούκῃ, τοῦ πενθεροῦ αὐτῆς Πέτρου Δ' βασιλέως τῆς Ἀραγωνίας. Πάντες οὗτοι διόκησαν τὴν χώραν διὰ τοποτηρητῶν, ὧν τελευταῖος ὑπῆρξεν ὁ μετὰ στρατοῦ τῷ 1385 πρὸς ὑπεράσπισιν τοῦ δουκάτου ἀπὸ τῆς εἰσβολῆς Νέριου Ἀ' degli Acciajoli ἀποσταλῆς καὶ μέχρι τοῦ 1387 αὐτόθι χωρὶς οὐδὲν νὰ κατορθώσῃ διαμείνας, Πέτρος de Pau.

(Ἐπεται συνέχεια).

Κ. Α. ΧΡΗΣΤΟΜΑΝΟΣ.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΑΝΕΥ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Στατιστικὴ θνησιμότητος καὶ ἐγκλημάτων. Κατόπιν συγκριτικῶν μελετῶν ἐπὶ τῶν στατιστικῶν τῶν πρωτευουσῶν πόλεων τῆς Εὐρώπης, οἱ ἐν Παρισίοις κατάρθωσαν ν' ἀποδείξωσιν ὅτι ἡ θνησιμότης ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ πόλει εἶνε ἐλάσσων ἢ ἐν ταῖς λοιπαῖς πρωτευούσαις, ἔλαβον δὲ πρὸς τοῦτο τὸν μέσον ὄρον, ἐπὶ 1000 κατοίκων καὶ καθ' ἑβδομάδα, τῶν θανάτων τῶν κατακεχωρισμένων ἐν τοῖς ληξιαρχικοῖς βιβλίοις τῶν κυριωτέρων πόλεων τῆς Εὐρώπης.

Ἐν Παρισίοις ὁ μέσος ὄρος εἶνε 21 ἐπὶ τοῖς 1000· ἐν Ρώμῃ καὶ Νεαπόλει 26 ἐπὶ τοῖς 1000, μὴ λαμβανομένης, ὡς εἶδος, ὑπ' ὄψιν τῆς περιόδου τῆς χολερίκῃς ἐπιδημίας, τῆς καταμαστισάσης τὴν τελευταίαν ταύτην πόλιν.

Ἐν Λονδίῳ, ὁ μέσος ὄρος εἶνε 23 ἐπὶ τοῖς 1000· ἐν Νέα Ὑόρκῃ, 27· ἐν Βιέννῃ 30· ἐν Τουρίνῳ 22· ἐν Ἀμστερδάμῃ 25, ἐν Μονάχῳ 31, ἐν Κοπεγχάγῃ 23, ἐν Βερολίῳ 24 κτλ.

Δύο μόνον πόλεις δύναται νὰ διαγωνισθῶσι πρὸς τοὺς Παρισίους, ἡ Λισβὸν ἢ ὁ μέσος ὄρος εἶνε μόνον 20 ἐπὶ τοῖς 1000, καὶ τὸ Ἐδιμβούργον ἢ ὁ μέσος τῆς θνησιμότητος ὄρος εἶνε 19 ἐπὶ τοῖς 1000.

Σημειωτέον ἐν τέλει ὅτι ἡ ἐλάττωσις τῆς θνησιμότητος ἐν Παρισίοις συνέβη πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν μεγάλων ἔργων τὴν ἀπὸ εἰκοσαετίας ἀρξαμένην ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. Μέχρι τότε ὁ μέσος ὄρος τῆς θνησιμότητος ἀνήρχετο εἰς 25 ἐπὶ τοῖς 1000 καθ' ἑβδομάδα.

Ἐτέρα σπουδαία ἐργασία γενομένη ὑπὸ

τῆς γενικῆς διευθύνσεως τοῦ στατιστικοῦ τμήματος τῆς Ἰταλίας, ἐφέλιξε ἐσχάτως τὴν κοινὴν προσοχὴν, ἀφορᾷ δ' αὐτῇ εἰς τὴν στατιστικὴν τῶν καθ' ἅπασαν τὴν Εὐρώπην ἐγκλημάτων. Κατ' αὐτὴν ἐν τῇ κατηγορίᾳ τῶν προσβολῶν κατὰ τῶν ἡθῶν ἢ χώρα ἢ πλείονα παρέχουσα ἀριθμὸν καταδικῶν εἶναι τὸ Βέλγιον, 15.11 καὶ ἡ ἐνάρετος Γερμανία, 14.03· εἶτα ἔρχεται ἡ Γαλλία, 9.77· ἡ Αὐστρία, 9.18· ἡ Οὐγγαρία, 6.52· ἡ Ἰταλία, 3.77. Ἡ Μεγάλη Βρετανία παρέχει μόνον 1.70. (Τίς θὰ τὸ ἐπίστευε μετὰ τὰς ἀποκαλύψεις τῆς *Pall-Mall-Gazette*;) Τὴν τελευταίαν θέσιν κατέχει ἡ Ἰσπανία 0.95.

Ἐν τῇ κατηγορίᾳ τῶν παντὸς εἶδους κλοπῶν τὴν πρῶτην θέσιν κατέχει ἐπίσης ἡ Γερμανία, ἧτοι 222 καταδικοὶ ἐπὶ 100000 κατοίκων· ἀμέσως κατόπιν ἔρχεται ἡ Ἰταλία, 154· εἶτα ἡ Μεγάλη Βρετανία μετὰ τῆς παρατηρήσεως ὅτι ἐν τῷ μέσῳ ὄρῳ τῶν 147, ἡ Σκωτία κατέχει τὸν ἀριθμὸν 122. Εἶτα ἔρχονται, τὸ Βέλγιον 123, ἡ Γαλλία 112, ἡ Οὐγγαρία 77, ἡ Αὐστρία 60, ἡ Ἰσπανία 56 κτλ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς ὑπὸ Κ. Παπαρηγοπούλου, ἐκδίδεται ὑπὸ Ἀ. Κωνσταντινίδου (τεύχος 20^{ον}).

Σύνοψις τῆς Γενικῆς Ἱστορίας ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου, ὑπὸ Σ. Ι. Τσιβανοπούλου, ἐκδίδοντος Σ. Κ. Βλαστοῦ.

ΑΓΓΕΛΛΟΝΤΑΙ

Ἀρθρ. Μηνιαῖον περιοδικὸν ἰδρυθὲν τῇ 6 Αὐγούστου 1885. Τὸ Ἀρθρὸν μηνιαίως ἤδη ἐκδίδομενον ἐκτυποῦται εἰς ἐκλεκτὸν χάρτην καὶ εἰς 8 σελίδας. — Ἐτησίαν συνδρομὴ προπληρωτέα: Ἐν τῷ ἐσωτερικῷ δρ. 2. Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ δρ. 4 χρ. — Ἐξαμηνιαία καὶ τριμηνιαία ἀναλόγως.

Ἡμερολόγιον ἢ Ἀττικὴ Μελίσσα τοῦ ἔτους 1887 μετὰ εἰκονογραφίαν. Ἐν Κωνσταντινουπόλει ὑπὸ Κλεοβούλου Χρ. Κοκκολάτου.

Τουλίον Βέρν. «Ἡ πλωτὴ πόλις» καὶ «οἱ ἐκθιάσται τοῦ Ἀποκλεισμοῦ», ἐκδίδονται προσεχῶς κατὰ μετάφρασιν τῶν κκ. Δούκα Α. Δούκα καὶ Ναπολλοτότος Α. Κανάμη.

Ἄτλας τῆς γῆς Κρήτης ἱστορικὸς καὶ γεωγραφικὸς διηρημένος κατ' ἐπαρχίας καὶ συγκείμενος ἐξ 23 φύλλων ὑπὸ τοῦ ἐκ Μόσχας φιλέλληνοσ Ἰωάννου Πετρόφ. Ἐκαστον ἀντίτυπον τιμᾶται φρ. 10.

ΛΥΣΕΙΣ

ΤΩΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΑΡ. 131
146. Ἡ κύων τοῦ Ἰακίου Μοῦρα κατησπερίσθη ὑπὸ τοῦ Διὸς, ὑπὸ τὸ ὄνομα Μικρὸς Κύων, διότι ἀνήγγελε τὸν θάνατον τοῦ κυρίου τῆς εἰς τὴν θυγατέρα του. — 149. Ἄθως ἄθως. — 150. Ἄρκτος Ἄρτος.

ΤΥΠΟΣ ΘΡ. ΠΑΠΑΔΕΣΑΝΦΗ ΚΑΙ ΑΔ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ